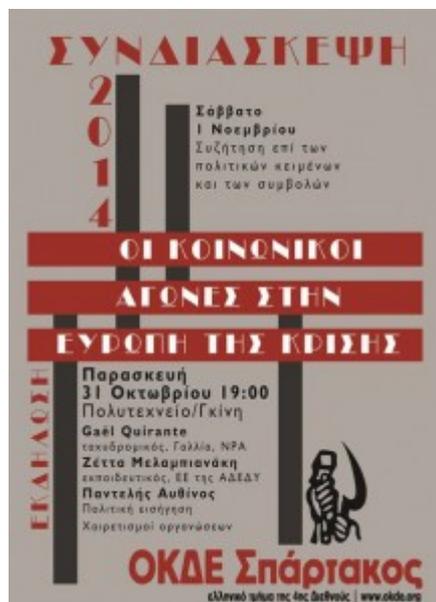

Η συνδιάσκεψη αρχίζει την Παρασκευή 31 Οκτωβρίου, με ανοιχτή εκδήλωση:

Οι κοινωνικοί αγώνες την εποχή της κρίσης

Ομιλητές:

Γκαέλ Κιράντε, NPA, ρεύμα Αντικαπιταλισμός και Επανάσταση, απεργός στην πεντάμηνη νικηφόρα απεργία των ταχυδρομικών του Παρισιού

Ζέττα Μελαμπιανάκη, εκπαιδευτικός, ΕΕ της ΑΔΕΔΥ

Παντελής Αυθίνος, ΠΓ ΟΚΔΕ-Σπάρτακος, πολιτική εισήγηση

Χαιρετισμοί οργανώσεων

Το Σάββατο από τις 10.30 είναι η συζήτηση επί του πολιτικού κειμένου, ανοιχτή σε μέλη και προσκεκλημένους.

Το κείμενο της πολιτικής εισήγησης:

Η διεθνής οικονομική κατάσταση

Βρισκόμαστε πια στον έβδομο χρόνο από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης που πλήττει τον καπιταλισμό σε παγκόσμιο επίπεδο. Παρά τις ενέσεις αισιοδοξίας για την ανάκαμψη της

διεθνούς οικονομικής δραστηριότητας, με τις οποίες οι εκπρόσωποι του συστήματος προσπαθούν να τονώσουν το οικονομικό και πολιτικό κλίμα, η πραγματικότητα είναι ότι η αστάθεια εξακολουθεί να είναι το βασικό χαρακτηριστικό της οικονομικής και πολιτικής συγκυρίας. Ήδη τόσο ο ΟΟΣΑ όσο και το ΔΝΤ υποχρεώθηκαν να αναθεωρήσουν ξανά προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για τον ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας το 2014. Και οι δύο διεθνείς καπιταλιστικοί οργανισμοί προβλέπουν ανάπτυξη 3,4% έναντι αρχικής εκτίμησης 3,7% για φέτος. Αυτό που έχει σημασία δεν είναι το ποσοστό της ανάπτυξης, που αν το δούμε αποκομμένο από το σύνολο των οικονομικών παραμέτρων, μπορεί να δημιουργεί την εντύπωση ότι έχουμε ικανοποιητική οικονομική επιτάχυνση, αλλά η τάση -που είναι καθοδική- η εσωτερική ποιοτική του σύνθεση και η συμμετοχή κάθε χώρας στην διαμόρφωση αυτού του ποσοστού.

Σύμφωνα με τον επικεφαλής οικονομολόγο του ΔΝΤ Ολιβιέ Μπλανσάρ «Η συνολική ιστορία παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια όπως πριν. Οι προηγμένες οικονομίες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν υψηλά επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, που φρενάρουν την ανάκαμψη. Οι αναδυόμενες αγορές επιβραδύνουν σε σχέση με τους ρυθμούς ανάπτυξης πριν από την κρίση» είπε ο γάλλος οικονομολόγος κατά την παρουσίαση των αναθεωρημένων εκτιμήσεων του ΔΝΤ τον φετινό Ιούλιο.

Από την πλευρά του ο Άνχελ Γκουρία - Γενικός Γραμματέας του ΟΟΣΑ δηλώνει την ίδια περίοδο ότι «Δεν έχουμε βγει ακόμη από το τούνελ. Υπάρχουν ακόμη πτωτικοί κίνδυνοι, η ανάπτυξη είναι χαμηλή και η ανεργία πολύ υψηλή».

Μέσα από αυτές τις δηλώσεις επιβεβαιώνεται για άλλη μια φορά το γεγονός, πως η παγκόσμια οικονομική κρίση που διέρχεται ο καπιταλισμός είναι κρίση του καπιταλιστικού κέντρου -των ΗΠΑ της ΕΕ της Ιαπωνίας- και δεν πρόκειται να ξεπεραστεί αν δεν επιστρέψουν στην δυναμική ανάπτυξη αυτές οι περιοχές του πλανήτη, στις οποίες συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος όγκος των κεφαλαίων και διαθέτουν τις πιο δυναμικές εσωτερικές αγορές. Οι αναδυόμενες οικονομίες των BRICS (Κίνα, Ρωσία, Ινδία, Βραζιλία, Ν. Αφρική κλπ) με κυρίως εξαγωγικό προσανατολισμό και αδύναμες εσωτερικές αγορές, αν και δεν πέρασαν μέχρι σήμερα σε αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης, δεν κατόρθωσαν παρ' όλα αυτά να αποτελέσουν ατμομηχανές που θα τραβήξουν την παγκόσμια οικονομία έξω από την ύφεση και την στασιμότητα.

Το πρώτο τρίμηνο του 2014 λοιπόν, οι ΗΠΑ παρουσίασαν -2,9% μείωση του ρυθμού ανάπτυξης, την μεγαλύτερη αρνητική ανάπτυξη στις ΗΠΑ από το πρώτο τρίμηνο του 2009 όταν το ΑΕΠ της χώρας είχε σημείωση συρρίκνωση -5,9%.

Στην Ε.Ε. τα πράγματα ακολουθούν την ίδια κατεύθυνση. Η οικονομία της ευρωζώνης παρουσίασε στασιμότητα το πρώτο τρίμηνο και συρρίκνωση 0,2% το δεύτερο τρίμηνο του έτους. Η Ιταλία -η τρίτη σε μέγεθος οικονομία της ευρωζώνης- ξαναμπήκε σε κατάσταση ύφεσης, αφού τόσο το πρώτο τρίμηνο του 2014 παρουσίασε αρνητικό ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ 0,1%, όσο και το δεύτερο τρίμηνο με 0,7%. Η Ισπανία παρουσίασε συρρίκνωση 0,3% για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο, στην Πορτογαλία παρουσιάστηκε συρρίκνωση του ΑΕΠ 1,2% το δεύτερο τρίμηνο και η Κύπρος εξακολουθεί να είναι σε ύφεση. Η Γαλλία κινείται σε επίπεδα στασιμότητας με τρία συνεχόμενα τρίμηνα μηδενικής ανάπτυξης και τις εκτιμήσεις για φέτος να κάνουν λόγο για πιθανή συρρίκνωση το τέταρτο τρίμηνο ενώ η ανεργία παρουσιάζει ανοδικές τάσεις. Στην Γερμανία παρουσιάστηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2014 απότομη μείωση των παραγγελιών βιομηχανικών προϊόντων κατά 3,2% με τις παραγγελίες από χώρες της ευρωζώνης να περιορίζονται κατά 10,4%. Την ίδια ώρα το συνολικό χρέος των χωρών της ευρωζώνης παρουσίασε νέα άνοδο φτάνοντας το 93,9% του ευρωζωνικού ΑΕΠ. Συνολικά η οι 28 χώρες της Ε.Ε. παρουσίασαν συρρίκνωση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση κατά 0,2% το δεύτερο τρίμηνο του 2014.

Όσο για την Ιαπωνία, οι προβλέψεις για μια έστω αναιμική οικονομική ανάπτυξη της τάξης του 1,6% υπονομεύονται από την διαρκή αύξηση του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί εκτιμούν ότι η ανάπτυξη σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα θα περιοριστεί σε επίπεδα κάτω του 1%.

Σε όλους αυτούς τους παράγοντες αστάθειας της διεθνούς οικονομικής κατάστασης, έρχεται να προστεθεί και η απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ να εγκαταλείψει την πολιτική της «ποσοτικής χαλάρωσης», δηλαδή την πολιτική της διοχέτευσης φρέσκου χρήματος στην οικονομία και χαμηλών επιτοκίων δανεισμού. Αυτή η εξέλιξη δημιουργεί νέες πιέσεις στις οικονομίες των BRICS. Μέσα από την αύξηση των επιτοκίων δανεισμού στις ΗΠΑ, υπάρχει ο φόβος ότι μεγάλος όγκος κεφαλαίων θα αποσυρθεί από τις αναδυόμενες αγορές (στις οποίες είχε καταφύγει το φρέσκο χρήμα της ποσοτικής χαλάρωσης λόγω των ρυθμών ανάπτυξης που παρέμεναν θετικοί και των υψηλών επιτοκίων στις BRICS) επιστρέφοντας πίσω στη βορειοαμερικάνικη οικονομία. Ήδη αυτή η τάση οδηγεί σε δραματική συρρίκνωση των ρυθμών ανάπτυξης στη Ρωσία, την Κίνα και τη Βραζιλία, με την περίπτωση της Ρωσίας να βρίσκεται στα όρια της εισόδου σε φάση ύφεσης (ρυθμός ανάπτυξης 0,2%).

Αυτή η εικόνα αβεβαιότητας -που διαψεύδει τους απολογητές του συστήματος καταδεικνύει πως ο καπιταλισμός, παρά την προσωρινή φάση ανάκαμψης στην οποία εισήλθε μετά το 2009, δεν έχει ακόμα ξεπεράσει ουσιαστικά την κρίση που ξέσπασε το καλοκαίρι του 2007.

Οι οικονομίες του καπιταλιστικού κέντρου παρουσίασαν επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2010 και το 2011, αλλά στη συνέχεια, το 2012 και το 2013, οι ρυθμοί ανάπτυξης άρχισαν ξανά να ακολουθούν πτωτική τάση και το σύστημα συνολικά να παρουσιάζει εικόνα στασιμότητας.

Ο καπιταλισμός κινείται περνώντας από διαδοχικές φάσεις ανάπτυξης και ύφεσης, τους λεγόμενους οικονομικούς κύκλους. Αυτές οι φάσεις που επαναλαμβάνονται σταθερά και περιοδικά, λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια ευρύτερων οικονομικών περιόδων οικονομικής επέκτασης –όπου οι φάσεις ανάπτυξης είναι μεγάλες και οι φάσεις ύφεσης μικρές- αλλά και ευρύτερων περιόδων ύφεσης που οι φάσεις ανάπτυξης είναι σύντομες και ασθενείς, ενώ οι υφέσεις είναι μακρόσυρτες και έντονες.

Επειδή λοιπόν βρισκόμαστε σε μια φάση μακράς περιόδου ύφεσης, για αυτό και οι προβλέψεις συνεχώς αναθεωρούνται προς τα κάτω, γι' αυτό και οι φάσεις ανάκαμψης είναι μικρές και ασθενικές και ο φόβος για νέα βουτιά σε ύφεση διαρκής.

Το μόνο ασφαλές δείγμα ότι ο καπιταλισμός έχει επιστρέψει σε φάση δυναμικής οικονομικής επέκτασης θα ήταν οι βασικοί δείκτες της παγκόσμιας οικονομίας να έχουν φτάσει και ξεπεράσει τα προ κρίσης επίπεδα –δηλαδή τα επίπεδα πριν το 2008. Όμως αυτό δεν συμβαίνει. Οι χώρες της Ε.Ε. βρίσκονται ακόμα 2,2% κάτω από τα επίπεδα του 2008, οι χώρες της ευρωζώνης 2,9%, η Ιαπωνία στο 0,5%, ενώ οι ΗΠΑ που βρέθηκαν να έχουν μέχρι το 2013 καλύψει τις απώλειες από την κρίση, μπήκαν ξαφνικά το πρώτο τρίμηνο του έτους (όπως ήδη είπαμε) σε νέα φάση ύφεσης, απειλώντας να συμπαρασύρουν και τις αναδυόμενες οικονομίες.

Η διεθνής πολιτική κατάσταση

Η κρίση του συστήματος εκτός από την οικονομική μορφή της, έχει και σοβαρές κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες. Σε όλη την περίοδο από το 2008 μέχρι σήμερα αναπτύχθηκαν μαζικά κοινωνικά κινήματα σαν αποτέλεσμα των δεινών που βιώνουν η εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα. Το κίνημα των πλατειών στην Ισπανία, οι πλατείες και οι γενικές απεργίες στην Ελλάδα, το Occupy Wall Street στις ΗΠΑ, η αραβική άνοιξη, οι εξεγέρσεις στην Βραζιλία, την Τουρκία και την Βοσνία, αλλά και οι προγενέστερες εκρήξεις στο Λονδίνο και την Ελλάδα τον Δεκέμβρη του 2008. Όπου τα κινήματα αυτά αναπτύχθηκαν σε χώρες με παρούσα μια αριστερή και εργατική παράδοση (Ελλάδα, Ισπανία, Τυνησία, Τουρκία) μπόρεσαν να χρωματίσουν τις πολιτικές εξελίξεις με την ανάδειξη των εργατικών και λαϊκών αιτημάτων. Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελεί η Βοσνία, όπου το κίνημα υιοθέτησε όχι μόνο προχωρημένες μορφές πολιτικής αυτοοργάνωσης, αλλά και ένα προχωρημένο ταξικό και

διεθνιστικό περιεχόμενο, σε μια ευρύτερη περιοχή που ακόμα δεν έχει συνέλθει από την οδυνηρή εμπειρία των εθνικισμών. Και στην Βοσνία όμως οι παραδόσεις της αριστεράς και των εργατικών συνδικάτων που πηγαίνουν πίσω μέχρι τις εμπειρίες της Τούζλα την δεκαετία του 1990 έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο. Όπου όμως οι παραδόσεις της αριστεράς και του εργατικού κινήματος ήταν σχετικά αδύναμες ή απύσυχες, τότε τα μαζικά λαϊκά κινήματα, είτε δεν μπόρεσαν να σταθεροποιήσουν την αρχική επιτυχία τους απέναντι στα καθεστώτα (Αίγυπτος, Βουλγαρία), είτε την δυναμική τους την «απήγαγαν» πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις εχθρικές προς τα εργατικά και λαϊκά συμφέροντα (Τζιχαντιστές στη Συρία, ακροδεξιό και φασίστες στο κίνημα της πλατείας Μαϊντάν στην Ουκρανία).

Ταυτόχρονα με τις κοινωνικές αντιδράσεις κλιμακώνονται και οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί. Η σύγκρουση ΗΠΑ - Ρωσίας στην περίπτωση της Συρίας. Η αντίστοιχη σύγκρουση στην Ουκρανία, όπου ταυτόχρονα με τη λαϊκή αντίσταση στα νοτιανατολικά ενάντια στην ακροδεξιά με φασιστική στήριξη κυβέρνηση του Κιέβου, εξελίσσεται και η αντιπαράθεση ΗΠΑ και Ρωσίας για τον έλεγχο της χώρας. Η ίδρυση από τις BRICS δικής τους τράπεζας και δικού τους διεθνούς ταμείου -σε αντιπαράθεση με το ΔΝΤ και την ΠΤ- σε μια επίδειξη αυτονομίας απέναντι στην αμερικάνικη υπερδύναμη. Η γεωστρατηγικές εντάσεις έχουν τη δυναμική ανατροφοδότησης της οικονομικής αστάθειας. Το εμπόργκο της Δύσης κατά της Ρωσίας επιβαρύνει την οικονομική κατάσταση του ρώσικου καπιταλισμού. Αντίστροφα, τα αντιμέτρα της Ρωσίας με το δικό της εμπόργκο σε προϊόντα της Ε.Ε. επιδρούν τόσο στις χώρες του ευρωπαϊκού νότου, όσο και στην ίδια τη Γερμανία πιέζοντας τους δείκτες των γερμανικών βιομηχανικών εξαγωγών.

Ιδιαίτερη σημασία έχει επίσης η μεγαλειώδης νίκη της νέας παλαιστινιακής ιντιφάντα το φετινό καλοκαίρι απέναντι στην κλιμάκωση της βάρβαρης ισραηλινής κατοχής. Ταυτόχρονα, με ένα τελείως διαφορετικό πολιτικό και κοινωνικό περιεχόμενο, έχει ιδιαίτερη σημασία και η κατάρρευση του κράτους του Ιράκ μπροστά στην επίθεση των τζιχαντιστών του ISIS. Οι εξελίξεις αυτές, με διαφορετικό τρόπο η κάθε μία, αποδεικνύουν ότι η νέα τάξη πραγμάτων που ήθελαν να επιβάλουν οι ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή καταρρέει.

Τέλος αξίζει να αναφέρουμε την απόφαση της κυβέρνησης της Αργεντινής, να μην εφαρμόσει απόφαση δικαστηρίου των ΗΠΑ, που της επέβαλε να πληρώσει κερδοσκοπικά κεφάλαια που κατείχαν ομόλογα αργεντινικού χρέους, και να προσφύγει κατά των ΗΠΑ στο διεθνές δικαστήριο της Χάγης, με την κατηγορία ότι στράφηκαν κατά της εθνικής κυριαρχίας της Αργεντινής.

Συνολικά η παγκόσμια οικονομική κρίση συνοδεύεται από κοινωνική και πολιτική αστάθεια,

όξυνση των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και μια πρώτη αμφισβήτηση της ικανότητας των ΗΠΑ να επιβάλουν παντού τις λύσεις που συμφέρουν τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό.

Η οικονομική κατάσταση του ελληνικού καπιταλισμού

Μέσα σε αυτό το διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον, ο ελληνικός καπιταλισμός διανύει τον έκτο χρόνο με αρνητικούς ρυθμούς ανάπτυξης και, παρά τις διαβεβαιώσεις του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης περί του αντιθέτου, το 2014 θα εξακολουθήσει η υφεσιακή διαδικασία.

Η ανεργία βρίσκεται στο δυσθεώρητο ύψος του 28% και για να μειωθεί απαιτείται ανάπτυξη με ρυθμούς 4-5% για μια δεκαετία, πράγμα που σύμφωνα με τις προβλέψεις των ίδιων των αστών οικονομολόγων είναι τελείως εξωπραγματική προσδοκία. Οι επενδύσεις είναι ανύπαρκτες, ενώ αντίθετα μεγάλες οικονομικές μονάδες μεταφέρουν την έδρα τους στο εξωτερικό. Οι τράπεζες κινδυνεύουν με κατάρρευση ξανά, καθώς έχουν αρχίσει να συσσωρεύονται δάνεια που δεν εξυπηρετούνται από τους μικρομεσαίους επαγγελματίες και από τα εργατικά στεγαστικά δάνεια. Οι ελπίδες των αστών για θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης φέτος, σκοντάφτουν στους φόβους ότι τελικά οι αναδυόμενες οικονομίες θα επιβραδύνουν τους ρυθμούς ανάπτυξης τους το 2014 ακυρώνοντας τις ελπίδες για δυναμική ανάκαμψη των αναπτυσσόμενων χωρών. Η γενική προοπτική του ελληνικού καπιταλισμού είναι ότι, ακόμα και αν επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, αυτοί θα είναι αναιμικοί και η ανάπτυξη δεν θα ξεπεράσει το 2% για μια μεγάλη χρονική περίοδο (για το ΔΝΤ μέχρι το 2030), ενώ επίσης η οικονομική επιτήρηση από την Ε.Ε. θα συνεχιστεί μέχρι να αποπληρωθεί το 75% του χρέους, δηλαδή, σύμφωνα με την κομισιόν, μέχρι το 2050. Όλα αυτά χωρίς να συνυπολογίσει κανείς τις αναπόφευκτες διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου αυτό το διάστημα.

Η συγκυβέρνηση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ επιμένει να τονίζει τις εκτιμήσεις που βλέπουν ανάπτυξη του ελληνικού καπιταλισμού κατά 0,1% (Τράπεζα της Ελλάδος) ή κατά 0,6% (Κομισιόν). Ωστόσο, ο ελληνικός καπιταλισμός δεν είναι δυνατόν να «δραπετεύσει» από τις συνολικές τάσεις αστάθειας και επιστροφής στην απειλή της ύφεσης, που χαρακτηρίζουν το παγκόσμιο σύστημα.

Έτσι, την ώρα που διατυμπανίζεται, το success story της κυβέρνησης, η ίδια η Eurostat αναφέρει ότι το δημόσιο χρέος έφτασε το πρώτο τρίμηνο του 2014 το 174,1% αυξημένο κατά 13,5% σε σχέση με πέρυσι.

Την ίδια ώρα, η βιομηχανική παραγωγή παρουσιάζει μείωση 3,2% στο διάστημα Ιανουαρίου - Ιουνίου 2014, ο δείκτης οικοδομικής δραστηριότητας παρουσιάζει μείωση σε ετήσια βάση

16,9%, και οι εξαγωγές καταβαραθρώνονται μειούμενες κατά 20,8% το φετινό Απρίλιο και 8,3% το Μάιο.

Σαν επιστέγασμα όλων αυτών, το γραφείο προϋπολογισμού της Βουλής εκτιμά ότι τελικά δεν θα είναι δυνατόν ο ελληνικός καπιταλισμός να αποφύγει ένα ακόμα δάνειο με ένα ακόμα μνημόνιο, αφού το χρηματοδοτικό κενό στα δημόσια έσοδα φτάνει το 14-16 δισεκατομμύρια ευρώ, που δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν με χρηματοδότηση από τις αγορές. Ήδη η προσπάθεια για νέα έκδοση ομολόγων χαρακτηρίστηκε από αποτυχία, αφού η έξοδος στις αγορές τον Ιούλιο απέφερε μόλις 1,5 δις ευρώ, αντί για 3 δις που προβλεπόταν.

Όλα αυτά έχουν σαν συνέπεια η ελληνική οικονομία το πρώτο τρίμηνο του έτους να παρουσιάζει αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης κατά 1,1%, αντί για θετικούς ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ.

Ιδιαίτερα μέσα σε τέτοιες συνθήκες, πρωταρχικός στόχος κάθε πολιτικού σχεδιασμού στα πλαίσια του καπιταλισμού, είναι η αποκατάσταση, με κάθε δυνατή κοινωνική θυσία, ενός επιπέδου στο μέσο ποσοστό κέρδους, που θα θεωρείται σχετικά ικανοποιητικό από την άρχουσα τάξη. Έτσι, η αντιδραστική φύση και η κοινωνική βαρβαρότητα του καπιταλισμού, αναδεικνύονται για άλλη μια φορά μέσα και από αυτήν την κρίση. Και γι' αυτόν τον λόγο, οι πολιτικές λιτότητας θα συνεχιστούν, η υψηλή ανεργία και η διάλυση των εργασιακών σχέσεων θα εξακολουθούν να καταδυναστεύουν την εργατική τάξη, ενώ θα συνοδεύονται από εξαντλητική φοροληστεία του λαϊκού εισοδήματος, από κατασχέσεις σπιτιών και ανθρωπιστικές κρίσεις, όπως η έλλειψη φαρμάκων. Αυτή η διαδικασία όμως θα πυροδοτεί συνεχώς την εργατική αντίδραση, ακόμα και αν τελικά οι ασθενικοί θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης γίνουν πραγματικότητα.

Ταυτόχρονα οι επιθέσεις στα στρώματα της μικρομεσαίας ιδιοκτησίας θα ενταθούν, στερώντας το κεφάλαιο από κοινωνικές συμμαχίες. Οι 250.000 μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουν κλείσει στην διάρκεια της κρίσης, οδηγούν σε κλιμάκωση της συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου και αυξάνουν την κοινωνική ένταση μέσα από την προλεταριοποίηση των μεσοστρωμάτων.

Πρόκειται για μια διαδικασία που πυροδοτεί διαρκώς την πολιτική αστάθεια και την εξάντληση του πολιτικού προσωπικού της άρχουσας τάξης. Μια διαδικασία που έκανε φανερή την παρουσία της και μέσα από τα αποτελέσματα των διπλών εκλογών του Μαΐου φέτος.

Η πολιτική κατάσταση του ελληνικού καπιταλισμού

Οι εκλογές του Μαΐου αποτυπώνουν καθαρά τη διαρκώς οξυνόμενη κοινωνική πόλωση μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας. Ταυτόχρονα εμπεδώνεται μια πολιτική γεωγραφία με δύο διογκωμένα άκρα κοντά στο 40%, την αριστερά και τη δεξιά, και ένα ασθενικό και ασταθές κέντρο.

Η αριστερά καταγράφει καθαρά τα μεγαλύτερα ποσοστά της στους μισθωτούς, τους μικρο-επαγγελματίες και τους ανέργους, ενώ το κυβερνητικό μπλοκ, και ιδίως η ΝΔ, έχουν την πρωτοκαθεδρία στην αστική τάξη, τους εργοδότες, αλλά και ένα σημαντικό τμήμα των μεσαίων και ανώτερων αγροτικών στρωμάτων. Οι εργατικές και λαϊκές συνοικίες που ανήκαν παραδοσιακά στο ΠΑΣΟΚ έχουν περάσει στο ΣΥΡΙΖΑ. Τα μεσαία στρώματα έρχονται σε ρήξη με το κυβερνητικό μπλοκ, κι έτσι ο ΣΥΡΙΖΑ περνά οριακά πρώτος και σε αυτά. Οι νέες ηλικίες καθώς και οι μακροχρόνια άνεργοι, ψηφίζουν αριστερά, ενώ δεξιότερα ψηφίζουν οι μεγαλύτερες ηλικίες, στις οποίες επιβιώνουν ακόμα ορισμένοι υλικοί δεσμοί και προηγούμενες διαμεσολαβήσεις με το παλιότερο πολιτικό σύστημα. Από την άλλη πλευρά, όμως, εμφανίζεται μια πολιτική πόλωση ακόμα και στο εσωτερικό των εργατικών και λαϊκών περιοχών: τα υψηλότερα ποσοστά της αριστεράς συμβαδίζουν σε μεγάλο βαθμό με τα υψηλότερα σκορ της Χρυσής Αυγής και, σε μικρότερο βαθμό, των ΑΝΕΛ. Η Χρυσή Αυγή καταγράφει τα μικρότερα ποσοστά της στους μισθωτούς και τους οργανωμένους εργασιακούς χώρους και τα μεγαλύτερα στους εργοδότες και τους επιχειρηματίες. Ωστόσο η Χρυσή Αυγή συσπειρώνει επίσης νέους ανέργους και εξατομικευμένα λαϊκά στρώματα, δείχνοντας ότι καταφέρνει να εκτρέψει τον θυμό και την απογοήτευση ενός τμήματος των λαϊκών στρωμάτων στην αντιδραστική κατεύθυνση του μίσους για το μετανάστη, τον αριστερό και γενικά για τον διαφορετικό ή πιο αδύναμο από ταξική σκοπιά.

Κυρίαρχο λοιπόν στοιχείο του σημερινού πολιτικού τοπίου είναι η συνεχιζόμενη κρίση του αστικού πολιτικού συστήματος, και ιδίως η αποσύνθεση του κυβερνητικού μπλοκ. Μέσα σε δύο χρόνια η κυβέρνηση (συνυπολογιζόμενης της ΔΗΜΑΡ) έχει χάσει πάνω από 15 μονάδες. Η κρίση αυτή συμπυκνώνεται ιδιαίτερα στο ΠΑΣΟΚ, που κατέρρευσε από το 40% στο 8% μέσα σε 5 χρόνια επειδή ακριβώς κατέρρευσε ο συγκεκριμένος κοινωνικός συμβιβασμός (πάντα υπό την κυριαρχία των ταξικών συμφερόντων του κεφαλαίου) στον οποίο στηριζόταν η εξουσία του για δεκαετίες. Η εργατική τάξη το εγκατέλειψε μαζικά βλέποντας πλέον ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είναι διατεθειμένο να κάνει ούτε την παραμικρή παραχώρηση προς τους εργαζομένους. Η μεγαλύτερη μάζα των ψηφοφόρων και των πρώην μελών του ΠΑΣΟΚ, κινείται προς τα αριστερά, αν και ένα διαλυμένο κοινωνικά και πολιτικά τμήμα του στρέφεται επίσης προς την άκρα δεξιά.

Η Νέα Δημοκρατία, αντιθέτως, τροφοδοτεί κατά κύριο λόγο τη Χρυσή Αυγή, αν και επίσης

υπάρχουν τμήματα ψηφοφόρων της που κινούνται, με δισταγμούς είναι αλήθεια, και αργούς ρυθμούς, προς τα αριστερά. Η Νέα Δημοκρατία είναι σταθερά η πρώτη επιλογή της ελληνικής αστικής τάξης, καθώς και των Ευρωπαίων συμμάχων της. Έχει μια σαφέστερη ταξική λειτουργικότητα από το ΠΑΣΟΚ και είναι βέβαιο ότι θα παραμείνει το βασικό αστικό πολιτικό κέντρο το επόμενο διάστημα. Για αυτό το λόγο, παρά τη σημαντικότερη πτώση των 7 μονάδων, η ΝΔ δεν καταρρέει. Ωστόσο, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της είναι δυσοίωνες, επομένως η αστική τάξη είναι υποχρεωμένη να αναζητήσει εναλλακτικά οχήματα.

Τα υβριδικά μορφώματα που αδυνατούν να ενταχθούν με σαφήνεια στους πολιτικούς πόλους εξατμίζονται. Η ΔΗΜΑΡ πληρώνει με την πλήρη πολιτική εξαφάνιση, τον καιροσκοπισμό και τον εναγκαλισμό της με το κυβερνητικό μπλοκ εξουσίας στην πρώτη φάση της συγκυβέρνησης Σαμαρά-Βενιζέλου. Η τελική κατάληξη αυτού του κόμματος (αν η πλειοψηφία θα προσανατολιστεί προς την συγκυβέρνηση ή προς τον ΣΥΡΙΖΑ) εξαρτάται από την αποδοχή ή την απόρριψη της πρότασης ΝΔ-ΠΑΣΟΚ για υποψηφιότητα Κουβέλη στην Προεδρεία της Δημοκρατίας. Οι ΑΝΕΛ επιβιώνουν με μεγάλη δυσκολία, βλέποντας το τμήμα της αστικής τάξης που τους υποστήριζε να επιστρέφει στη ΝΔ και τη λαϊκή του βάση να έλκεται από τη Χρυσή Αυγή. Το Ποτάμι, παρότι κατέγραψε ένα καλό ποσοστό, δεν πέτυχε την αποστολή του, που ήταν να βγει τρίτο κόμμα.

Την ίδια ώρα, η ανάδειξη της Χρυσής Αυγής σε τρίτο κόμμα, παρότι αναμενόμενη και γνωστή από τις δημοσκοπήσεις των τελευταίων χρόνων, είναι ένα φαινόμενο που χρειάζεται άμεση και ριζική αντιμετώπιση. Το ναζιστικό ρεύμα έχει πλέον βάθος στην κοινωνία, εκφράζοντας τη μικροαστική οργή και την εκδικητικότητα στρωμάτων που βλέπουν την οικονομική τους δύναμη να καταστρέφεται και τους δεσμούς τους με την εξουσία και τις παραδοσιακές πολιτικές εκπροσωπήσεις να κόβονται βίαια, όμως οι συντηρητικές τους παραδόσεις και η εξατομικευμένη τους κατάσταση δεν τους επιτρέπει να στραφούν αριστερά. Κοινωνιολογικά, η Χρυσή Αυγή εκπροσωπεί μια συμμαχία επιχειρηματιών και εργοδοτών όλων των επιπέδων με ανέργους και διαλυμένους αυτοαπασχολούμενους. Από αυτή την άποψη, η Χρυσή Αυγή είναι ο πράκτορας του κεφαλαίου στα μικροαστικά και τα λαϊκά στρώματα.

Είναι σαφές ότι οι διώξεις που υποχρεώθηκε να εξαπολύσει η κυβέρνηση ενάντια στους ναζί, παρότι έδωσαν ισχυρό πλήγμα στο μηχανισμό της ΧΑ, δεν επαρκούν από μόνες τους για να αναχαιτίσουν το φασιστικό κίνδυνο. Είναι αλήθεια ότι η εκλογική άνοδος της ΧΑ δεν συνοδεύτηκε από μια ανάλογη οργανωτική ανάπτυξη. Η άλλη όψη του νομίσματος όμως είναι ότι η μεγάλη πολιτική πίεση που δέχεται και η μείωση της παρουσίας της στον δρόμο δεν έχει οδηγήσει τη ΧΑ σε οργανωτική διάλυση. Η στρατηγική του «συνταγματικού ή

δημοκρατικού τόξου», δηλαδή της συστράτευσης με την κυβέρνηση, το κράτος και την αστυνομία, που εξέθρεψαν και προστάτεψαν συστηματικά τους ναζί, όχι μόνο είναι καθαρή αυταπάτη, όχι μόνο δένει την αριστερά στο άρμα της αστικής νομιμότητας και την εξουδετερώνει πολιτικά, μετατρέποντάς την σε ουρά της δεξιάς και της σοσιαλδημοκρατίας, αλλά και ευνοεί, σε τελική ανάλυση, και τους ίδιους τους ναζί, επιτρέποντάς τους να εμφανίζονται ως μόνοι απέναντι σε όλο το πολιτικό σύστημα.

Αντίθετα, οι επιτυχίες του αντιφασιστικού κινήματος ήταν εκείνες που δεν επέτρεψαν στη φασιστική απειλή να πάρει μεγαλύτερες διαστάσεις. Μετά την δολοφονία του Παύλου Φύσσα από τους φασίστες, το ξέσπασμα της αντιφασιστικής οργής υποχρέωσε τα αστικά επιτελεία να βάλουν στο ράφι τα σχέδια συγκυβέρνησης ΝΔ-Χρυσής Αυγής που επεξεργαζόταν ο Μπαλτάκος και οι άλλοι ακροδεξιοί σύμβουλοι του Σαμαρά. Η κυβέρνηση και οι μηχανισμοί του αστικού κράτους υποχρεώθηκαν να ξεκινήσουν ένα γύρο διώξεων κατά της ηγεσίας των φασιστών. Η Χρυσή Αυγή υποχρεώθηκε τελικά σε μια προεκλογική εκστρατεία με στρογγυλεμένα συνθήματα και σχετικά περιορισμένες ρατσιστικές αναφορές. Δεν ήταν σε θέση να κάνει μαζικές συγκεντρώσεις, ούτε να βγάλει τάγματα εφόδου στους δρόμους. Η επιθετικότητά της, πέραν ορισμένων περιστατικών που στράφηκαν βασικά ενάντια στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ήταν επίσης περιορισμένη. Επιπλέον, χωρίς το μεγάλο αντιφασιστικό κίνημα του περσινού φθινοπώρου είναι πολύ πιθανό ότι τα ποσοστά της Χρυσής Αυγής θα ήταν ακόμα υψηλότερα και ενδεχομένως οι ναζί να είχαν πετύχει τους βασικούς εκλογικούς τους στόχους, που ήταν να πάρουν διψήφιο ποσοστό στις ευρωεκλογές και να περάσουν στο δεύτερο γύρο των δημοτικών στην Αθήνα.

Ο φασισμός δεν αντιμετωπίζεται ούτε με εκκλήσεις στην κυβέρνηση και τη “δικαιοσύνη”, ούτε με κολακείες στους ψηφοφόρους της Χρυσής Αυγής, που καμία άγνοια για τη δολοφονική φύση της οργάνωσης δεν μπορούν πια να επικαλεστούν.

Χρειάζεται ενιαίο μέτωπο όλων των εργατικών οργανώσεων και των οργανώσεων της αριστεράς στη δράση, πλατιές αντιφασιστικές συνελεύσεις σε κάθε χώρο και κάθε γειτονιά, μαζική και μαχητική κινητοποίηση στο δρόμο που δεν θα επιτρέπει στους φασίστες να κάνουν πολιτική δουλεία, μαζί με συστηματική πολιτική αντιφασιστική προπαγάνδα σε όλα τα επίπεδα. Η αντικαπιταλιστική αριστερά, που σε πολλές περιπτώσεις έδειξε πολύ καλά αντανakλαστικά, εξακολουθεί ωστόσο να κουβαλά αγκυλώσεις και να υποτιμά, σε ένα βαθμό το καθήκον του αντιφασιστικού αγώνα. Είναι αναγκαίο λοιπόν να πρωταγωνιστήσει σε ένα νέο γύρο συνελεύσεων, εξορμήσεων και διαδηλώσεων, που πρέπει να ξεκινήσει άμεσα.

Η κατάσταση στο εργατικό κίνημα

Η εικόνα του αστικού πολιτικού συστήματος λοιπόν, είναι εικόνα ρευστότητας και έντονης αστάθειας. Το ρήγμα που άνοιξε η κρίση και οι μεγάλες ταξικές αναμετρήσεις, δεν έχει κλείσει παρά τη στασιμότητα των εργατικών και κοινωνικών αγώνων την τελευταία διετία. Η σημερινή πολιτική κατάσταση της πόλωσης δεν μπορεί να επιλυθεί χωρίς μεγάλες πολιτικές και κοινωνικές συγκρούσεις, χωρίς σημαντικές αναμετρήσεις ανάμεσα στο αστικό μπλοκ εξουσίας και το οργανωμένο εργατικό και λαϊκό κίνημα.

Γι' αυτό, πρώτα και κύρια, παραμένει εξαιρετικά επίκαιρη η ανάγκη για την ανάπτυξη ενός κινήματος ανατροπής, ενός εργατικού και λαϊκού ξεσηκωμού που θα ανατρέψει τη συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, δίνοντας έμπρακτα απάντηση στις αυταπάτες της εκλογικής αναμονής που καλλιεργεί η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ. Ένα τέτοιο κίνημα μπορεί σήμερα να υπάρξει, αν απαντηθούν οι λόγοι για τους οποίους η προηγούμενη εργατική έκρηξη δεν οδήγησε σε μια ανατροπή χρωματισμένη από τα εργατικά συμφέροντα και τις προτεραιότητες του εργαζόμενου λαού.

Οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες έδωσαν ηρωικές μάχες τα τέσσερα χρόνια των μνημονιακών επιθέσεων. Είναι αυτοί οι αγώνες που κατάφεραν να ανατρέψουν δύο κυβερνήσεις -του Παπανδρέου και του Παπαδήμου- και να κλονίσουν σοβαρά τη σημερινή κυβέρνηση Σαμαρά.

Υπάρχουν βέβαια διαφορές ανάμεσα στην περίοδο των κυβερνήσεων Παπανδρέου Παπαδήμου και στο σήμερα. Την περίοδο 2010-2012 είχαμε μια κεντρική πολιτική σύγκρουση του κινήματος για την ανατροπή της μνημονιακής πολιτικής και τελικά έμμεσα -και στην αρχή όχι συνειδητά- για την ανατροπή της κυβέρνησης. Η εργατική τάξη με την αυτοπεποίθηση των νικηφόρων αγώνων στην εκπαίδευση του 2006-2007 και της εξέγερσης του Δεκέμβρη του 2008, προσπαθούσε να επιβάλει στο ΠΑΣΟΚ να εγκαταλείψει την πολιτική των μνημονίων, αφού ήλθε στην εξουσία το 2009 με υποσχέσεις για τερματισμό της λιτότητας, των περικοπών και των ιδιωτικοποιήσεων που προωθούσε ο Καραμανλής. Έτσι είχαμε τις μεγάλες γενικές απεργίες, το κίνημα των πλατειών, τον καυτό Οκτώβριο του 2011 με τις καταλήψεις δημόσιων χώρων, την εξέγερση του Φλεβάρη 2012. Οι συγκρούσεις στους επιμέρους χώρους ήταν εκείνο το διάστημα περιορισμένες. Οι σημαντικότερες ήταν στη Χαλυβουργία, τον Άλτερ, τον ΔΟΛ.

Η ευκαιρία όμως για το εργατικό κίνημα χάθηκε. Σε αυτό συνέβαλε η αντικειμενική πίεση και η απογοήτευση της μάζας των εργαζομένων από τις επιμέρους ήττες. Όμως οι κύριες ευθύνες πρέπει να αναζητηθούν στο πολιτικό επίπεδο και βαραίνουν τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία και, ακόμα περισσότερο, την κοινοβουλευτική αριστερά. ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ δεν

στήριξαν τη δυναμική της ανατροπής της κυβέρνησης από τα κάτω -από το ίδιο το κίνημα. Αρνήθηκαν να δώσουν προοπτική διαρκείας και να επενδύσουν στην αυτοοργάνωση που αναδυόταν, έστω εν σπέρματι. Εγκλώβισαν το κίνημα στον κοινοβουλευτικό ορίζοντα (ας μην ξεχνάμε ότι το ΚΚΕ μέθυσε με τη βραχύβια δημοσκοπική του άνοδο το φθινόπωρο του 2011, πριν ακόμα ο ΣΥΡΙΖΑ πάρει την ανιούσα). Παρά την εκλογική αναμονή που καλλιέργησαν, ωστόσο, και παρά τη θεαματική αλλαγή των συσχετισμών που επέφερε βασικά η άνοδος του ΣΥΡΙΖΑ, στις εκλογές του 2012 η κοινοβουλευτική αριστερά δεν ήταν σε θέση να παρέχει μια εναλλακτική πρόταση προς το πραγματικό συμφέρον των εργαζομένων. Από την άλλη μεριά, η έλλειψη στρατηγικής εμπειρίας, επαρκούς κοινωνικής βαρύτητας και ενός συνεκτικού σχεδίου από την πλευρά της αντικαπιταλιστικής και επαναστατικής αριστεράς έκαναν αδύνατο να αποτραπεί αυτή η εξέλιξη.

Στη συνέχεια, η εικόνα των δύο χρόνων της κυβέρνησης Σαμαρά είναι διαφορετική. Διαδοχικοί κλάδοι προσπαθούν να βγουν σε απεργίες με στόχο να σπάσουν στους χώρους τους την πολιτική της κυβέρνησης και της Τρόικας. Οι ΟΤΑ το Δεκέμβρη του 2012 επιστρατεύονται. Οι ναυτεργάτες καθώς και οι εργαζόμενοι στο Μετρό το ίδιο, αφού τους αφήνουν μόνους οι συνδικαλιστικές ηγεσίες των υπόλοιπων κλάδων των συγκοινωνιών. Οι καθηγητές, στις γενικές συνελεύσεις τον Μάιο του 2013, αποφασίζουν απεργία την περίοδο των πανελλαδικών εξετάσεων κόντρα στην επιστράτευση, αλλά, στο Δ.Σ. της ΟΛΜΕ, ΠΑΣΚΕ, ΔΑΚΕ, ΠΑΜΕ και Αυτόνομη Παρέμβαση αποφασίζουν ότι δεν υπάρχουν προϋποθέσεις για πραγματοποίηση της απεργίας. Παρ' όλα αυτά, οι καθηγητές αποφασίζουν ξανά απεργία διαρκείας το Σεπτέμβριο σε μια επίδειξη υπέροχης εργατικής αξιοπρέπειας.

Είναι όμως η ΕΡΤ τελικά που σπάει την τρομοκρατία. Η κατάληψη της ΕΡΤ, που κράτησε πέντε μήνες, ενώ η διατήρηση ενός αυτοδιαχειριζόμενου τομέα κρατά ακόμα μέχρι και σήμερα, κλόνισε την τρικομματική κυβέρνηση υποχρεώνοντας τη ΔΗΜΑΡ να αποχωρήσει. Έμεινε όμως μόνη της αφού οι ηγεσίες της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ δεν γενίκευσαν τον αγώνα με διαδοχικές Γενικές Απεργίες στο ξεκίνημα της κατάληψης και χάθηκε έτσι η ευκαιρία να ανατραπεί η κυβέρνηση Σαμαρά.

Το ίδιο έγινε και αμέσως μετά τη δολοφονία του Παύλου Φύσσα από τους φασίστες της Χρυσής Αυγής. Αντί για άμεση κήρυξη Γενικής Απεργίας, που θα έδενε το εργατικό με το αντιφασιστικό κίνημα, οι ηγεσίες της ΓΣΕΕ και της ΑΔΕΔΥ, με τη στήριξη του ΠΑΜΕ, ανέβαλαν την κήρυξη κάθε απεργιακής κινητοποίησης για έναν μήνα -μέχρι τις 6 Νοεμβρίου- αφήνοντας μόνους τους καθηγητές και ακυρώνοντας τη δυνατότητα για μια νέα εργατική και νεολαιίστικη εξέγερση.

Και όμως, παρά τις προδοσίες της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας και τη στήριξη του ΠΑΜΕ στις επιλογές της ΠΑΣΚΕ και της ΔΑΚΕ, παρά τη συνεχή υπαναχώρηση των δυνάμεων του

ΣΥΡΙΖΑ από τα μέτωπα των αγώνων, ακολούθησε μια ακόμα ηρωική απεργία, αυτή των Διοικητικών Υπάλληλων των ΑΕΙ που στηριζόμενη και από τους φοιτητικούς συλλόγους, έφερε σε δεινή θέση τον υπουργό παιδείας και την κυβέρνηση. Μια δεινή θέση στην οποία βρέθηκε ξανά η κυβέρνηση φέτος το καλοκαίρι, με τη μαζική απεργία-απειθαρχία των εργαζομένων στο Δημόσιο ενάντια στην αξιολόγηση-απόλυση και με τον ηρωικό αγώνα των καθαριστριών του υπουργείου οικονομικών. Αλλά και στον ιδιωτικό τομέα έχουμε την επίμονη αντίσταση στην κυριακάτικη λειτουργία των καταστημάτων και τη σημαντική απεργία των λιμενεργατών ενάντια στην εργοδοσία της COSCO, που είναι η πρώτη απεργία με επιθετικά αιτήματα που αναγκάζει την εργοδοσία σε υποχώρηση.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η οικονομική κρίση και η μεγάλη ανεργία έχουν σίγουρα τροποποιήσει το περιεχόμενο των αγώνων. Δεν θα δούμε απεργίες για αυξήσεις μισθών και για καλύτερες εργασιακές συνθήκες, αφού η πίεση της απόλυσης, οι περικοπές μισθών και οι ελαστικές εργασιακές σχέσεις βαραίνουν πάνω στον κόσμο της εργασίας. Θα δούμε όμως μεγάλους αγώνες ενάντια στις απολύσεις, αγώνες για την εξασφάλιση των όρων επιβίωσης που είναι η ίδια η εργασία, η κατοικία, η πρόσβαση στην υγεία και τις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες. Και φυσικά την αίσθηση ότι όταν ένας αγώνας δείχνει ότι μπορεί να ανατρέψει την κυβέρνηση πρέπει να στηριχτεί, όπως έγινε τις πρώτες μέρες της κατάληψης της ΕΡΤ. Παντού λοιπόν όπου χρειάζεται να γίνει απεργία με το περιεχόμενο που περιγράψαμε παραπάνω, οι εργάτες και οι εργάτριες ψηφίζουν απεργία. Αυτό που μετράει τελικά αρνητικά είναι το πολιτικό ζήτημα. Είναι ο έλεγχος της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας πάνω στο κίνημα. Είναι η άρνηση των ηγεσιών του ΣΥΡΙΖΑ και του ΚΚΕ να στηρίξουν και να στηριχθούν στο κίνημα για να συγκρουστούν με την κυβέρνηση. Είναι η αδυναμία τους να προτείνουν εναλλακτικό δρόμο εργατικής διεξόδου από την κρίση, σε συνδυασμό με τη σχετικά μικρή ακόμα εμβέλεια και πολιτική εμπειρία της αντικαπιταλιστικής αριστεράς και γενικότερα των πιο ριζοσπαστικών ρευμάτων του εργατικού κινήματος, παρά την αγωνιστική τους συνέπεια.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δώσουμε στο γεγονός, πως αυτή η ανικανότητα της ρεφορμιστικής αριστεράς είχε σοβαρές συνέπειες στον ταξικό συσχετισμό. Μέχρι και τον Οκτώβριο του 2011 το κέντρο της σύγκρουσης με τις μνημονιακές πολιτικές ήταν το εργατικό κίνημα με τις γενικές απεργίες και η κοινή πορεία του με το κίνημα των πλατειών. Ακόμα και τα μικροαστικά στρώματα που εξεγείρονταν -όπως οι ταξιτζήδες- συσπειρώνονταν γύρω από τις πρωτοβουλίες που έπαιρνε αυτή η άτυπη συμμαχία

κοινωνικών κινημάτων και έδιναν το παρόν στις κεντρικές απεργιακές κινητοποιήσεις. Το γεγονός πως η αριστερά δεν έδωσε πολιτική συνοχή και ανατρεπτική προοπτική σε αυτό το κοινωνικό μέτωπο, το ότι δεν έθεσε αυτή τις προϋποθέσεις της κυβερνητικής ανατροπής, το ότι τα αστικά επιτελεία, με την μεσολάβηση της κυβέρνησης Παπαδήμου, μετέτρεψαν την ανατροπή σε απλή κυβερνητική εναλλαγή, προκάλεσε αίσθημα προβληματισμού, απογοήτευσης και διστακτικότητας στα κινήματα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα και την αλλαγή στην εικόνα των εργατικών αγώνων που περιγράψαμε, και την επιβράδυνση της κοινωνικής κίνησης προς τα αριστερά. Επιπλέον όμως έφερε και την αποστοίχιση των μεσοστρωμάτων από τη συμμαχία με τα κοινωνικά κινήματα και τη στροφή τους προς την άκρα δεξιά. Ήταν μετά τον Ιανουάριο του 2012 και το τέλος του κινήματος των πλατειών, που η Χρυσή Αυγή σημειώνει την εκρηκτική δημοσκοπική της άνοδο.

Όλα αυτά έχουν πλουτίσει την πείρα της εργατικής τάξης. Υπάρχει, τόσο η αίσθηση της ανάγκης να κινηθούν όλοι οι χώροι μαζί και όχι αποσπασματικά και απομονωμένα, όσο και της σημασίας της κεντρικής πολιτικής σύγκρουσης.

Δυνάμεις και όρια της αριστεράς

Είναι γεγονός ότι το μεγαλύτερο τμήμα της εργατικής τάξης, μεταφράζει αυτήν την εμπειρία σε επιλογή κοινοβουλευτικής ανάθεσης των ελπίδων του στον ΣΥΡΙΖΑ και για αυτό του έδωσε τη νίκη στις πρόσφατες ευρωεκλογές.

Ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ από την πλευρά του διαμορφώνει την πολιτική του πρόταση με άξονα τη ρεαλιστική προσαρμογή εντός των πλαισίων της κυρίαρχης αστικής πολιτικής, με αποδοχή του «μνημονιακού κεκτημένου», με κέντρο τη συνεννόηση με τους επιχειρηματίες και τα μεγάλα συμφέροντα και στόχο την ομαλή κοινοβουλευτική εναλλαγή. Ανοίγει τη συζήτηση για κυβερνήσεις συνεργασίας με αστικά κόμματα, ακόμα και με τα κόμματα της συγκυβέρνησης χωρίς τη σημερινή τους ηγεσία. Ήδη δηλώνει πλήρη αποδοχή του πλαισίου της ένταξης του ελληνικού καπιταλισμού στην Ε.Ε., στο ΝΑΤΟ, «στη Δύση». Οι ισοσκελισμένοι προϋπολογισμοί του μνημονίου, η αποδοχή διαγραφής ενός μόνο μέρους του χρέους (αφού μόνο το 5% είναι απεχθές κατά τον Σταθάκη), ο περιορισμός στην αποκατάσταση μόνο του κατώτερου μισθού και όχι του συνόλου των απωλειών του εργατικού εισοδήματος, η στήριξη όλων των δημόσιων επενδύσεων που υπόσχεται στην χρηματοδότηση των ΕΣΠΑ, είναι προσαρμογές που ο ΣΥΡΙΖΑ έχει ήδη κάνει. Αυτή η πολιτική ακρωτηριάζει τις εργατικές επιδιώξεις, ενισχύει και επικυρώνει την επιχειρηματολογία της αστικής τάξης περί του ευρωμονόδρομου, καλλιεργεί την κοινοβουλευτική αναμονή, τις αυταπάτες και τις μειωμένες προσδοκίες.

Ταυτόχρονα ο ΣΥΡΙΖΑ, μιλώντας στο όνομα της πατρίδας αδιαφοροποίητα, κηρύσσοντας τη συμφιλίωση με την Εκκλησία και τη συνεννόηση με την “υγιή επιχειρηματικότητα” αναπτύσσει μια όλο συντηρητικότερη ρητορική που ανακόπτει την αυθόρμητη ριζοσπαστικοποίηση της συνείδησης μεγάλων τμημάτων της εργατικής τάξης και των καταπιεσμένων.

Όμως σε κάθε περίπτωση, η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές, αλλά και σε αρκετούς δήμους του Λεκανοπεδίου, έχει μεγάλη συμβολική σημασία, κυρίως επειδή αποθαρρύνει την αστική τάξη και εντείνει την κρίση της πολιτικής της ηγεμονίας. Οι τακτικές και σε καλό κλίμα συναντήσεις του ΣΥΡΙΖΑ με το ΣΕΒ, οι δηλώσεις της Δούρου για τα ΕΣΠΑ, η συμφωνία με το Μελισσανίδη για το γήπεδο της ΑΕΚ, παρότι δείχνουν ότι υπό προϋποθέσεις μια μερίδα της αστικής τάξης θα εμπιστευόταν το ΣΥΡΙΖΑ, δεν είναι επαρκή εχέγγυα για το κεφάλαιο. Σε αντίθεση με το ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του 1980, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι σε θέση να ελέγξει πολιτικά και οργανωτικά τα συνδικάτα, και δεν έχει οργανικούς δεσμούς με τους μάνατζερ και την κρατική γραφειοκρατία. Αυτό τον κάνει λιγότερο ελκυστικό ως πιθανό εργαλείο ταξικού ελέγχου στα χέρια της αστικής τάξης. Και φυσικά, η αστική τάξη δεν έχει κανένα λόγο να τον αποδεχτεί όσο η κινηματική πίεση παραμένει μικρή. Το κεφάλαιο, επομένως, πολέμησε την πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ, και ακόμα δυσανεκτήθηκε από τη συρρίκνωση της εκλογικής δύναμης της κυβέρνησης.

Ταυτόχρονα όμως, ούτε οι άμεσες πολιτικές συνέπειες ούτε η αριστερόστροφη δυναμική της επικράτησης του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές θα πρέπει να υπερτιμηθούν. Κατ’ αρχάς η κυβέρνηση δεν αντιμετώπισε λόγω των πρόσφατων τριπλών εκλογών άμεσα πρόβλημα σταθερότητας, καθώς διαθέτει αρκετούς βουλευτές και υπό προϋποθέσεις τη δυνατότητα διεύρυνσής τους από τη δεξαμενή των ανεξάρτητων. Δεν παραβλέπουμε το γεγονός ότι είναι πρωτοφανές μια κυβέρνηση να εκλέγει μόλις το 1/3 των ευρωβουλευτών. Ωστόσο το ίδιο το κεντρικό εκλογικό σύνθημα του ΣΥΡΙΖΑ δίνει στην κυβέρνηση την δυνατότητα να παραμείνει στην θέση της ίσως και μέχρι τη λήξη της θητείας του προέδρου της δημοκρατίας. **Στις 25 ψηφίσαμε, αλλά στις 26 δεν έφυγαν:** το βασικό σύνθημα της καμπάνιας του ΣΥΡΙΖΑ ήταν περισσότερο ένας εκλογικός εκβιασμός για να συγκεντρωθεί όλη η αντικυβερνητική ψήφος. Απέβλεπε κυρίως στο να δικαιολογήσει την άρνηση του να κινητοποιήσει την εργατική τάξη με στόχο την ανατροπή της κυβέρνησης από το ίδιο το κίνημα.

Είναι γεγονός επίσης ότι η όποια άνοδος της αριστερής ψήφου υπήρξε, δεν κατευθύνθηκε στον ΣΥΡΙΖΑ, αλλά στο ΚΚΕ και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Επιπλέον, εξ’ αιτίας της άρνησης των ρεφορμιστικών κομμάτων να στηρίξουν και να στηριχτούν στο κίνημα, προκειμένου να ανατρέψουν την αστική πολιτική και την κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου, η πολιτική πόλωση

είναι μεν εντονότατη, αυξάνει όμως με πολύ μετριοπαθείς ρυθμούς το τελευταίο διάστημα. Γι' αυτό εξ' άλλου, και η αποστοίχιση των μεσαίων στρωμάτων από το κυβερνητικό μπλοκ δεν πηγαίνει συντεταγμένα στην αριστερά, αλλά παρουσιάζει χαρακτηριστικά ακανόνιστου θρυμματισμού, ενισχύοντας επίσης την ακροδεξιά και επιτρέποντας στις προσπάθειες για την ανασυγκρότηση του κέντρου να επιβιώνουν.

Όλα αυτά δείχνουν και τα όρια του ενθουσιασμού που προκαλεί στους εργαζόμενους και τους καταπιεσμένους η κυρίαρχη συνιστώσα τη αριστεράς, ο ΣΥΡΙΖΑ και το σχέδιό του. Ο ΣΥΡΙΖΑ ψηφίστηκε στις ευρωεκλογές και στην περιφέρεια της Αττικής, δηλαδή στις αναμετρήσεις εκείνες που φάνταζαν πιο "κεντριοπολιτικές", δεν συστράτευσε όμως τον κόσμο στο σχέδιο "τρεις κάλπες - μια ψήφος". Παρότι κέρδισε τη μεγαλύτερη, έχασε 11 από τις 13 περιφέρειες, και μάλιστα μόνο σε 2 ακόμα από αυτές βρέθηκε στο δεύτερο γύρο. Αντιστοίχως, ενώ στο Λεκανοπέδιο της Αττικής κέρδισε πολλούς δήμους, σε πάρα πολλές άλλες περιοχές, η παρουσία του στις δημοτικές εκλογές ήταν μετριότατη.

Είναι σαφές ότι η ψήφος στο ΣΥΡΙΖΑ είναι για ένα μεγάλο κομμάτι των λαϊκών στρωμάτων που τον υποστηρίζουν ένα εργαλείο για να πέσει η κυβέρνηση. Οι προσδοκίες για τον ίδιο το ΣΥΡΙΖΑ είναι μειωμένες και η ψήφος δεν μεταφράζεται σε ενεργό στράτευση, όπως ήταν σαφές και στην προεκλογική περίοδο. Ο ίδιος άνθρωπος που επιλέγει το ΣΥΡΙΖΑ στην κεντρική κάλπη, μπορεί στις περιφέρειες, στο δήμο, στο σωματείο του ή στο φοιτητικό του σύλλογο να υποστηρίζει και να δραστηριοποιείται με το ΚΚΕ ή την αντικαπιταλιστική αριστερά.

Το ΚΚΕ από την πλευρά του φαίνεται ευχαριστημένο με τη μερική ανάκτηση στις ευρωεκλογές των χαμένων ψήφων του Ιουνίου 2012 (από το 4,5% ανεβαίνει στο 6%, πολύ πίσω από το σχεδόν 8,5% του Μαΐου του 2012) και την κατάκτηση 4 δήμων (Πάτρα, Χαϊδάρι, Πετρούπολη, Ικαρία). Η σχετική αντοχή του ΚΚΕ, παρά την ηττοπαθή, σεκταριστική και απομονωτική πολιτική της ηγεσίας του, δείχνει ότι το κόμμα εξακολουθεί να έχει σημαντικές λαϊκές ρίζες. Αν συνυπολογιστούν, όμως, και τα πολύ μειωμένα αποτελέσματα στις περιφερειακές εκλογές, όπου η πίεση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν πολύ μικρότερη, η αισιοδοξία των στελεχών του ΚΚΕ δε φαίνεται καθόλου δικαιολογημένη.

Παρ' όλα αυτά η ηγεσία του ΚΚΕ επιχειρεί με τις ενέσεις αισιοδοξίας να διαμορφώσει το εσωκομματικό κλίμα που θα της επιτρέψει να συνεχίσει την ίδια πολιτική. Μια πολιτική αδιέξοδη και ηττοπαθή, που αρνείται να συμβάλει στην πάλη για την απόκρουση της επίθεσης και την επιβολή στο σήμερα κατακτήσεων από τους εργαζόμενους. Καλλιεργεί τη διάσπαση και την ηττοπάθεια. Κινείται με «κοινοβουλευτική αντίληψη» προτάσσοντας την

εκλογική ενίσχυση του κόμματος από την άνοδο του πολιτικού ρόλου του κινήματος. Υποτιμά τις δυνατότητες της περιόδου και δεν στοχεύει στην αποσταθεροποίηση του συσχετισμού δύναμης. Είναι μια τακτική που εμποδίζει τις δυνατότητες εργατικής αντεπίθεσης και διευκολύνει τις επιλογές των δυνάμεων του συστήματος.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και οι προοπτικές της αντικαπιταλιστικής αριστεράς

Τα προβλήματα και οι αντιφάσεις που εντοπίζονται στη σχέση του κόσμου της εργασίας με τα ρεφορμιστικά κόμματα σημαίνουν ότι η υποστήριξη της εργατικής τάξης και των καταπιεσμένων στο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει κλειδώσει, αλλά και ότι το ΚΚΕ, στη συνείδηση του εργαζόμενου λαού, δεν αποτελεί την μοναδική επιλογή αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ. Σημαίνουν ότι η συνείδηση είναι ακόμα ρευστή και μεταβαλλόμενη και οι δυνατότητες για την αντικαπιταλιστική αριστερά είναι ακόμα πολύ μεγάλες - πράγμα που βέβαια εξαρτάται και από την πολιτική που θα ακολουθήσει.

Η αύξηση των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, στο ΕΚΑ, στην ΑΔΕΔΥ, στο ΤΕΕ δείχνει ότι μέσα στο κίνημα, τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και το ΚΚΕ, όχι μόνο δεν μπορούν να αναδειχτούν στους μοναδικούς υποδοχείς του κόσμου που φεύγει από το ΠΑΣΟΚ, αλλά χάνουν επιρροή και πάνω σε τμήματα της δικής τους βάσης. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα είναι η διαδήλωση στις 25 Οκτωβρίου στα γραφεία της Χρυσής Αυγής. Ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ είχε καλέσει να μην ακολουθήσει ο κόσμος τη διαδήλωση, τελικά 30.000 διαδήλωσαν ενάντια στις οδηγίες του Τσίπρα ακολουθώντας τις δυνάμεις του αντιφασιστικού κινήματος.

Όλο και περισσότεροι αγωνιστές και αγωνίστριες των κινημάτων αισθάνονται ότι δεν καλύπτονται από την πολιτική και κινηματική ανεπάρκεια των ηγεσιών του ρεφορμισμού. Όλο και περισσότεροι προσπαθούν να απαντήσουν τα τρία βασικά ερωτήματα: πως θα απαλλαγούμε από τον έλεγχο της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, πως οργώνονται οι αγώνες για να νικήσουν και πως θα φτάσουμε στην ανάδειξη μιας κυβέρνησης που θα βάλει τέλος στο μνημονιακό εφιάλτη, θα ανταποκριθεί στις ανάγκες της εργατικής τάξης και θα λογοδοτεί σε αυτήν.

Αυτή η πραγματικότητα στη συνείδηση και τις αναζητήσεις του πιο πρωτοπόρου τμήματος των κινημάτων αντικατοπτρίστηκε και στα αποτελέσματα που κατέγραψε η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις αυτοδιοικητικές εκλογές και στις ευρωεκλογές.

Στις περιφερειακές εκλογές, καθώς και σε αρκετούς δήμους, οι δυνάμεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, σε συνεργασία σε κάποιες περιπτώσεις με άλλες επαναστατικές και αντικαπιταλιστικές

οργανώσεις, πήραν ένα πολύ θετικό αποτέλεσμα. Το 2,4 και οι 130.000 περίπου ψήφοι στις περιφερειακές (30.000 περισσότερες από το 2010) είναι μια σαφής ένδειξη της πανελλαδικής αναγνωρισιμότητας και εμπέλειας που έχει ένα αντικαπιταλιστικό ρεύμα για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Επιπλέον, η προεκλογική εμπειρία ήταν θετική με το κριτήριο της επαφής με εργαζόμενους, ανέργους και λαϊκά στρώματα, του πολιτικού διαλόγου μαζί τους και της διάδοσης των αντικαπιταλιστικών μαρξιστικών απόψεων. Η εικόνα που έχουν αρκετά πλατιοί τομείς αυτών των στρωμάτων για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ως μια δύναμη ειλικρινά αγωνιστική και αντισυστημική, είναι θετική και το πολιτικό εγχείρημα είναι πολύ πιο γνωστό από ότι στο παρελθόν.

Στις ευρωεκλογές, ωστόσο, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπόρεσε να συγκρατήσει παρά ένα μικρό ποσοστό της ψήφου των περιφερειακών, γεγονός που δεν εξηγείται απλώς από την ύπαρξη πολύ περισσότερων ψηφοδελτίων. Το 0.72% δεν είναι ένα καλό αποτέλεσμα, παρά τη βελτίωση σε σχέση με τις προηγούμενες ευρωεκλογές και με τις βουλευτικές του Ιούνη του 2012. Είναι απόδειξη ότι η πολιτική επιρροή της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στις πρωτοπορίες των κινημάτων είναι αδύναμη και ασταθής και παραμένει ζητούμενο το πώς θα καταφέρει η αντικαπιταλιστική αριστερά να πείσει τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες που στρατεύονται μαζί της στους αγώνες να στηρίξουν την πρότασή της και στις εκλογές. Σε αυτό συνηγορεί και η μείωση των ποσοστών των αντικαπιταλιστικών σχημάτων που έχουν μια μακρά παράδοση τόσο σε τοπικό κινηματικό όσο και εκλογικό επίπεδο. Δείχνει και αυτή η πτώση ότι οι ριζοσπαστικές διακηρύξεις δεν μετουσιώθηκαν αποτελεσματικά σε πράξη σε διάφορες περιπτώσεις.

Η απάντηση μοιάζει να είναι προφανής. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ θα πρέπει να οικοδομήσει πολιτικές σχέσεις με τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες που την ψήφισαν στις εκλογές. Θα πρέπει να αποκτήσει δηλαδή αυτός ο κόσμος την αίσθηση ότι η ΑΝΑΤΡΣΥΑ είναι το εργαλείο με το οποίο θα ασκήσει ο ίδιος πολιτική δράση.

Για να πλησιάσουμε αυτόν τον κόσμο πρέπει να δουλέψουμε μαζί του και σαν ΑΝΤΑΡΣΥΑ να απαντήσουμε στα βασικά ζητήματα. Πώς θα οικοδομήσουμε το κίνημα από τα κάτω ενάντια στις προδοσίες της ΠΑΣΚΕ και της ΔΑΚΕ. Πώς θα παλέψουμε για να τσακίσουμε τους φασίστες. Πώς θα διώξουμε την κυβέρνηση. Πώς θα επιβάλλουμε τις εργατικές ανάγκες πάνω από τις προτεραιότητες της αστικής τάξης και πάνω από τα κέρδη του κεφαλαίου. Σε όλα αυτά χρειάζονται ξεκάθαρες απαντήσεις.

Όσο η ΑΝΑΤΡΣΥΑ δεν δίνει αυτές τις απαντήσεις, τόσο θα δυσκολεύεται στην προσπάθεια να μετατρέψει την σχέση της με τον κόσμο των κινημάτων από εκλογική (άρα αδύναμη) σε

πολιτική και οργανωτική.

Και η πορεία προς την ουσιαστική σύνδεση με τις κινηματικές πρωτοπορίες περνά μέσα από το ξεκαθάρισμα, στα ζητήματα της «συμπόρευσης» του «μεταβατικού προγράμματος» και της «αριστερής κυβέρνησης».

Ανάλογα με την εξέλιξη αυτής της συζήτησης θα κριθεί και ο δρόμος που θα ακολουθήσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Αν θα ενσωματωθεί μέσα από τη λογική της «συμπόρευσης» και της «αριστερής κυβέρνησης» σε ένα ευρύτερο μέτωπο με προσανατολισμό μια αριστερή ρεφορμιστική κεϋνσιανή διαχείριση, ή αν θα ολοκληρώσει την πορεία της προς την κατεύθυνση της συγκρότησης της αριστεράς που παλεύει για την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος.

Τι αποφασίστηκε στη συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τη συμπόρευση.

Στη συνδιάσκεψη που έγινε τον Ιούνιο του 2013, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ αποφάσισε να πάρει την πρωτοβουλία για τη συμπόρευση της αντικαπιταλιστικής, αντιιμπεριαλιστικής, αντί-ΕΕ και ριζοσπαστικής αριστεράς.

Τα βασικά σημεία της απόφασης ήταν:

«20. Επιδίωξη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι η συσπείρωση των ευρύτερων δυνατών δυνάμεων για τη δημιουργία ενός μαζικού πόλου - πολιτικού μετώπου της αντικαπιταλιστικής επαναστατικής Αριστεράς και των ευρύτερων δυνάμεων της ανατροπής, με την ηγεμονία του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος. Αυτός ο μαζικός πόλος - πολιτικό μέτωπο είναι αντικειμενικά απαραίτητος για τη δημιουργία του αγωνιστικού μετώπου ρήξης και ανατροπής και για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος.

Άμεσο βήμα σε αυτή την κατεύθυνση είναι η «μετωπική πολιτική συμπόρευση για την ανατροπή», η συμπόρευση των δυνάμεων της αντικαπιταλιστικής, αντιΕΕ, αντιιμπεριαλιστικής και ριζοσπαστικής Αριστεράς. Τέτοιες δυνάμεις είναι πρώτα απ' όλα οι αγωνιστές και οι αγωνίστριες των κινημάτων, ο μαχόμενος κόσμος της Αριστεράς, οι «φυσικές πρωτοπορίες» που γεννιούνται μέσα στους ταξικούς αγώνες και νοιώθουν όλο και πιο πολύ την απόσταση ανάμεσα στις ανάγκες του αγώνα και την πολιτική και κινηματική ανεπάρκεια των ηγεσιών της ρεφορμιστικής Αριστεράς. Είναι αγωνιστές από την βάση της Αριστεράς, δυνάμεις που προσανατολίζονται στη ρήξη με την πολιτική του κεφαλαίου και της ΕΕ, με ταξική παρέμβαση στο εργατικό κίνημα. Είναι δυνάμεις με κομμουνιστική αναφορά. Δυνάμεις που θέτουν αποφασιστικά το ζήτημα της πάλης κατά του ευρώ και της

ΕΕ, όπως το Σχέδιο Β' Μέτωπο Αλληλεγγύης και Ανατροπής. Είναι οι οργανώσεις της επαναστατικής και αντιμπεριαλιστικής Αριστεράς, όπως η ΚΟΑ, το ΕΕΚ, την ΟΚΔΕ Εργατική Πάλη και άλλες οργανώσεις. Είναι τα ρεύματα αριστερής αναζήτησης που διαφοροποιούνται από τα διάφορα «πατριωτικά», διαταξικά και απολίτικα ρεύματα του αντιμνημονιακού αγώνα.....

Πολιτική βάση μιας τέτοιας μετωπικής συμπόρευσης είναι το αναγκαίο κι απαραίτητο σήμερα μεταβατικό αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα. Συγκεκριμένα:

1. Η μονομερής κατάργηση των μνημονίων και των δανειακών συμβάσεων 2. Η άρνηση πληρωμής - διαγραφή του χρέους

Το διώξιμο της τρόικας και κάθε κηδεμόνα.

Η έξοδος από το ευρώ και την ΕΕ αλλά και από το ΝΑΤΟ.

Η εθνικοποίηση του τραπεζικού συστήματος και των επιχειρήσεων στρατηγικής σημασίας χωρίς αποζημίωση.

Ο εργατικός και κοινωνικός έλεγχος στην παραγωγή και σε όλη την κοινωνία

Η πάλη για πραγματική δημοκρατία και λαϊκή κυριαρχία του εργαζόμενου λαού και η απελευθέρωση από τα δεσμά του σύγχρονου απολυταρχισμού του κεφαλαίου.

Η υπεράσπιση της ζωής των εργαζομένων στην πάλη για την επιβίωση και η βελτίωση της θέσης τους ενάντια στη δικτατορία των μνημονίων, του κέρδους και της ανταγωνιστικότητας

Η ανατροπή της κυβέρνησης και της πολιτικής της, και κάθε κυβέρνησης με αντιλαϊκή πολιτική. Η γραμμή της αγωνιστικής κλιμάκωσης, η αντισυνδιαχειριστική λογική και η επίγνωση ότι δεν υπάρχει περιθώριο για μια «φιλολαϊκή» κυβερνητική διαχείριση στα πλαίσια του ευρώ, της ΕΕ και του συστήματος

Η επιμονή στην ανάγκη για επαναστατικές αλλαγές και για τη διεκδίκηση μιας σύγχρονης σοσιαλιστικής προοπτικής.

23.....Άμεσα, η ΑΝΤΑΡΣΥΑ προτείνει κοινή πολιτική παρέμβαση στα εξής τέσσερα μέτωπα:

α) στη μάχη για την έξοδο από το ευρώ και την ΕΕ, β) ενάντια στις επιστρατεύσεις και γενικότερα για τις δημοκρατικές εργατικές και λαϊκές ελευθερίες, γ) στη δημιουργία ενός μεγάλου ενοποιημένου εργατικού συντονισμού και γενικότερα, στην ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος, δ) στην πάλη για την αντιμετώπιση της φασιστικής απειλής και του ρατσισμού και στον αγώνα για νομιμοποίηση και υπεράσπιση των μεταναστών ως τμήματος της εργατικής τάξης.»

Ποιος είναι ο στόχος της συμπόρευσης σύμφωνα με την απόφαση της Συνδιάσκεψης

Θα μπορούσαμε να κωδικοποιήσουμε τα βασικά χαρακτηριστικά της απόφασης ως εξής:

Α) Ότι η μετωπική συμπόρευση αποτελεί ένα πρώτο βήμα στην κατεύθυνση της συγκρότησης του μαζικού πόλου – πολιτικού μετώπου της αντικαπιταλιστικής επαναστατικής Αριστεράς και των ευρύτερων δυνάμεων της ανατροπής. Δηλαδή ένα βήμα για τη συγκρότηση ενός πόλου ανατροπής της εξουσίας του κεφάλαιου και όχι διαχείρισης του συστήματος.

Β) Ότι η συμπόρευση θα γίνει στη βάση του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος, δηλαδή ενός προγράμματος που δεν περιορίζεται στα άμεσα μέτρα ουσιαστικής βελτίωσης της θέσης των εργαζόμενων μαζών με τη ριζική αναδιανομή εισοδήματος από το κεφάλαιο στην εργασία, δεν περιορίζεται δηλαδή μόνο στα μέτρα σωτηρίας του λαού από τα δεινά της κρίσης και του μνημονίου. Περιέχει και μέτρα που μεταφέρουν άμεσα και πλούτο και ιδιοκτησία και εξουσία, από την αστική τάξη στην εργατική τάξη και τον εργαζόμενο λαό. Ένα πρόγραμμα δηλαδή που στρέφεται άμεσα ενάντια στην καπιταλιστική ιδιοκτησία και εξουσία στην παραγωγή, καθώς και ενάντια στο αστικό κράτος.

Γ) Ότι η μετωπική συμπόρευση είναι αναγκαία για την ταξική ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος και του αγωνιστικού μετώπου ρήξης και ανατροπής. Για τη συγκρότηση δηλαδή του ενιαίου μετώπου των δυνάμεων του κινήματος και της αριστεράς προκειμένου (σύμφωνα με τη συνδιάσκεψη) να αναπτυχθεί κίνημα ανατροπής της κυβέρνησης από τον ίδιο τον εργαζόμενο λαό εδώ και τώρα ξεπερνώντας την τακτική της αναμονής της κάλπης που προωθεί η ρεφορμιστική αριστερά. Ο στόχος δηλαδή δεν σχετίζεται με την προσπάθεια για συγκρότηση κυβερνητικής πρότασης, αλλά με τη διαμόρφωση κινήματος ανατροπής της κυβέρνησης που αποτελεί και τη μόνη εγγύηση ότι οι εξελίξεις θα έχουν στη συνέχεια τη σφραγίδα των εργατικών συμφερόντων.

Δ) Θέτει ως πρωταρχικό στόχο τη συσπείρωση των αγωνιστών και των αγωνιστριών των κινημάτων, το μαχόμενο κόσμο της Αριστεράς, τις «φυσικές πρωτοπορίες» που γεννιούνται μέσα στους ταξικούς αγώνες και νιώθουν όλο και πιο πολύ την απόσταση ανάμεσα στις ανάγκες του αγώνα και την πολιτική και κινηματική ανεπάρκεια των ηγεσιών της ρεφορμιστικής Αριστεράς. Δεν πρόκειται δηλαδή πρωταρχικά για μια προσπάθεια μετωπικής συνεργασίας ανάμεσα στις ηγεσίες οργανώσεων, αλλά για τη διαμόρφωση ενός χώρου διαλόγου και κοινής δράσης με τον κόσμο του κινήματος που θέλει να δράσει και δεν καλύπτεται από τις προτάσεις που του κάνουν οι ηγεσίες της ρεφορμιστικής αριστεράς, ανεξάρτητα από τον πολιτικό χώρο της αριστεράς στον οποίο πιθανόν ανήκει.

Ε) Επειδή είναι προφανές ότι τόσο ο κόσμος του αγώνα, όσο και οι οργανώσεις και οι

κινήσεις που θα θελήσουν να συμμετέχουν σε αυτήν την προσπάθεια, έχουν σημαντικές προγραμματικές και θεωρητικές διαφορές, αυτή η προσπάθεια πρέπει να ξεκινήσει από τη συμπόρευση στο ίδιο το κίνημα. Από την κοινή δράση στα τέσσερα βασικά μέτωπα της περιόδου: εργατικό κίνημα, αντικαπιταλιστική ρήξη με την Ε.Ε., δημοκρατικές ελευθερίες και δικαιώματα, αντιφασιστικός και αντιρατσιστικός αγώνας. Μέσα στις ενιαιομετωπικές δομές που θα οικοδομηθούν για αυτούς τους αγώνες και τη συζήτηση που θα αναπτυχθεί εκεί, θα μπορέσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ να πείσει για την αναγκαιότητα του αντικαπιταλιστικού μεταβατικού προγράμματος στην πράξη. Διαδικασία από τα κάτω λοιπόν, για να κερδίσουμε όλον αυτόν τον κόσμο και να πιέσουμε τις ηγεσίες των οργανώσεων για να αποδεχτούν τις προγραμματικές προϋποθέσεις που θεωρούμε αναγκαίες, και όχι συζητήσεις κορυφής.

Ωστόσο, είναι γεγονός ότι οι διατυπώσεις των κειμένων περιέκλειαν –έστω δειλά- μια αντίφαση και μια αμφισημία. Για αυτό και η ΟΚΔΕ-Σπάρτακος ήταν η πρώτη οργάνωση που διατύπωσε τη συνολική της ένσταση στο σχεδιαζόμενο εγχείρημα της συμπόρευσης, τόσο στη συνδιάσκεψη, όσο και στα επόμενα ΠΣΟ. Παρόλα αυτά, η εκδοχή της “συμπόρευσης” που επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί ξεπερνούσε και την πιο κακόπιστη κριτική και παραβίαζε καταφανώς όλες τις δεσμεύσεις της συνδιάσκεψης, όσες αντιφάσεις και αν είχαν αυτές.
[Η προσπάθεια υλοποίησης της απόφασης και τα αποτελέσματά της](#)

Σε αντίθεση λοιπόν με τις δεσμεύσεις της απόφασης της Συνδιάσκεψης του 2013 -που αντιμετώπιζε την συμπόρευση σαν μια πρώτη προσπάθεια για ενιαιομετωπική δράση στο κίνημα- η πλειοψηφία της ΚΣΕ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ επιχείρησε να υλοποιήσει μια εκδοχή που στόχευε στην δημιουργία ενός νέου πολιτικού μετώπου από κοινού με ρεφορμιστικές - διαχειριστικές αριστερές δυνάμεις και κυρίως με το Σχέδιο Β.

Το Σχέδιο Β, από την πλευρά του, απέρριψε στην ουσία από την αρχή και τα δέκα σημεία που έβαζε η απόφαση της συνδιάσκεψης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Για τα πέντε πρώτα δήλωσε ότι τα προσεγγίζει χωρίς να συμφωνεί πλήρως. Για τα υπόλοιπα πέντε δήλωσε ότι είναι γενικά ιδεολογικά ζητήματα ανοιχτά σε συζήτηση.

Ταυτόχρονα η πλευρά Αλαβάνου επαναλάμβανε διαρκώς ότι:

Α) Δεν είναι δυνατόν να είμαστε ένας συνασπισμός του «αντί». Αυτό σημαίνει ότι ο αντικαπιταλισμός, το πολιτικό θεμέλιο της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, δεν θεωρείται εντός του εύρους της δυνατής προγραμματικής συμφωνίας.

Β) Οι προτάσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία απεύθυνση και είναι, σε

μεγάλο βαθμό, «ιδεολογικές θέσεις». Αυτό σημαίνει ότι το Σχέδιο Β θεωρεί υπερβολική τη μεταβατική προγραμματική πρόταση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και πιστεύει ότι χρειάζεται να χαμηλώσουμε τον πήχη.

Γ) Η μετωπική συμπόρευση θα πρέπει να δώσει λύση διακυβέρνησης.

Στην πορεία των συζητήσεων έγιναν ξεκάθαρες οι διαφορετικές πολιτικές φυσιογνωμίες των δύο πλευρών:

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ, έχει ξεκάθαρη θέση ότι δεν υπάρχει καμία διακυβέρνηση που να μπορεί να δώσει λύση διεξόδου από την κρίση σε όφελος των εργαζομένων, γιατί δεν υπάρχει τέτοια λύση εντός του καπιταλισμού, καθώς και ότι το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα είναι ένα πρόγραμμα που θα επιβληθεί από το ίδιο το εργατικό κίνημα.

Αντίθετα, η θέση του Σχεδίου Β είναι πως πρέπει να προτείνουμε μια «λύση διακυβέρνησης», που θα υποστηρίζεται από το κίνημα. Ο κυβερνητισμός, καθώς και ο επικουρικός ρόλος που επιφυλάσσεται στο κίνημα δείχνουν ότι η θέση του Σχεδίου Β δεν είναι μεθοδολογικά διαφορετική από αυτή του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά η διαφωνία τους αφορά μόνο στο περιεχόμενο της «λύσης διακυβέρνησης», και ουσιαστικά στην αιχμή της Ευρωζώνης.

Όμως, παρά την ξεκάθαρα μεταρρυθμιστική φυσιογνωμία του Σχεδίου Β, υπήρξαν δυνάμεις ανάμεσα στις συνιστώσες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ που πίεζαν προς μια μετατόπιση του περιεχομένου της «συμπόρευσης» προκειμένου να γίνει δυνατή η συνεργασία μαζί του. Οι δυνάμεις αυτές ήταν διατεθειμένες να εγκαταλείψουν ακόμα και το σύνθημα της εξόδου από την Ε.Ε. (που μια προηγούμενη περίοδο το αναδείκνυαν σαν τον ακρογωνιαίο λίθο κάθε αριστερής πολιτικής) στην προοπτική της συνεργασίας με τον Αλαβάνο.

Τελικά η προσπάθεια πολιτικής και προγραμματικής σύγκλησης με το Σχέδιο Β κατέληξε σε πολιτικό ναυάγιο, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των ίδιων των μελών της ΑΝΤΑΡΣΥΑ (ανεξάρτητα από οργανώσεις) αν και βλέπουν θετικά την υπόθεση της συμπόρευσης, δεν ήταν διατεθειμένα να αποδεχτούν τη μετατροπή της φυσιογνωμίας της ΑΝΤΑΡΣΥΑ από αντικαπιταλιστική - ανατρεπτική, σε διαχειριστική - κεϋνσιανή, όπως απαιτούσαν οι ηγεσίες των οργανώσεων που ζητούσαν συμπόρευση με τον Αλαβάνο πάση θυσία.

Η προεκλογική καμπάνια και το εκλογικό αποτέλεσμα του Σχεδίου Β ήλθε στη συνέχεια να αποδείξει ότι το συγκεκριμένο σενάριο της συμπόρευσης -αν υλοποιείτο- θα αποτελούσε πολιτική καταστροφή για την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Ο Αλαβάνος επέλεξε μια προσωποπαγή καμπάνια, με συνθήματα που υπολείπονται κατά πολύ όχι μόνο του αναγκαίου αντικαπιταλιστικού

μεταβατικού προγράμματος στην περίοδο της κρίσης, αλλά και με τις διαπραγματεύσεις που έγιναν το προηγούμενο διάστημα με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Μια καμπάνια που επιπλέον δεν είχε και καμιά εκλογική τύχη. Μπορούμε λοιπόν να πούμε οριστικά και τελειωτικά, ότι οι πολιτικές και προγραμματικές προϋποθέσεις που έθεσε η συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για τη συμπίεση ελέγχθηκαν και αποδείχτηκε ότι δεν υπάρχουν.

Ωστόσο η συζήτηση και η πολιτική αντιπαράθεση που αναπτύχθηκε όλη αυτήν την περίοδο έφερε στην επιφάνεια προγραμματικά ζητήματα που πρέπει να απαντηθούν σε αντικαπιταλιστική – ανατρεπτική κατεύθυνση και όχι σε ρεφορμιστική κενσκιανή, όπως θέλουν οι ηγεσίες των οργανώσεων που πρωτοστάτησαν στη μετατροπή της «συμπίεσης» σε κάλυμμα για την συγχώνευση με δυνάμεις σαν το Σχέδιο Β. Η ευρύτερη στρατηγική σημασία που είχε η διαμάχη για τη συμπίεση είναι ο λόγος που επανερχόμαστε στο ζήτημα, και όχι η ανακίνησή του, ο ρεβανσισμός ή η θριαμβολογία επειδή οι εξελίξεις δικαίωσαν την κριτική της ΟΚΔΕΣπάρτακος.

Το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα.

Οι δυνάμεις που στήριξαν την πάση θυσία σύγκληση με το Σχέδιο Β συνηθίζουν να περιγράφουν το μεταβατικό πρόγραμμα σαν μια σειρά μέτρων με κλιμακούμενο ριζοσπαστισμό στο χαρακτήρα τους, τα οποία οφείλουν να ακολουθούν μια συγκεκριμένη αλληλουχία και «ανοίγουν το δρόμο προς βαθύτερες, σοσιαλιστικού χαρακτήρα, κοινωνικές αλλαγές». Οι δυνάμεις αυτές αναφέρονται όλο και πιο συχνά στο «αναγκαίο μεταβατικό πρόγραμμα», που όλο και πιο ανοιχτά διαφοροποιείται από το αντικαπιταλιστικό πρόγραμμα. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, το μεταβατικό πρόγραμμα είναι πρόγραμμα έκτακτης ανάγκης, ένα σύνολο μέτρων για την αποτροπή της διάλυσης της κοινωνίας και την παραγωγική ανασυγκρότηση.

Ένα τέτοιο πρόγραμμα, όμως, δεν είναι καθόλου μεταβατικό, αντιθέτως είναι ένα παλιάς κοπής «μίνιμουμ» πρόγραμμα διεκδικήσεων, αν όχι ένα αριστερό ρεφορμιστικό κυβερνητικό πρόγραμμα εντός του καπιταλισμού. Για την επαναστατική μαρξιστική παράδοση –την παράδοση των συνεδρίων της 3ης Διεθνούς στα οποία συμμετείχαν ο Λένιν και ο Τρότσκι- το μεταβατικό πρόγραμμα είναι ένα σύστημα διεκδικήσεων που ξεκινούν από τη σημερινή αγωνιστική εμπειρία, για να θέσουν ήδη από τώρα το ζήτημα της εξουσίας από ταξική σκοπιά και να υπογραμμίσουν την αναγκαιότητα της ρήξης με τους θεσμούς του αστικού κράτους.

Επομένως, για να είναι «μεταβατικό» δεν μπορεί παρά να είναι και αντικαπιταλιστικό,

δηλαδή τα αιτήματα του μεταβατικού προγράμματος δεν είναι «μεταρρυθμίσεις», αλλά «μεταβάσεις» προς την εργατική εξουσία. Και γι' αυτόν το λόγο το μεταβατικό πρόγραμμα δεν είναι «δρόμος» με μια σιδερένια αλληλουχία μέτρων που στο τέλος τους είναι η εργατική εξουσία. Αντίθετα είναι «γέφυρες» που δημιουργούν δυαδικότητα εξουσίας.

Για παράδειγμα, η κρατικοποίηση των επιχειρήσεων είναι ένα μεταρρυθμιστικό αίτημα. Η κρατικοποίηση χωρίς αποζημίωση και με εργατικό έλεγχο είναι μεταβατικό, γιατί απαλλοτριώνει το κεφάλαιο, και δημιουργεί έναν πόλο εξουσίας της εργατικής τάξης, τον εργατικό έλεγχο. Και όταν λέμε εργατικό έλεγχο, λέμε για το δικαίωμα βέτο των εκπροσώπων των γενικών συνελεύσεων σε όλες τις αποφάσεις της διοίκησης. Δεν εννοούμε τη συνδιαχείριση σε κοινά διοικητικά συμβούλια με τους καπιταλιστές, όπως εννοεί ο ΣΥΡΙΖΑ όταν και όποτε υποχρεώνεται να αναφερθεί σε αυτό. Στο μεταβατικό πρόγραμμα προωθούμε επιπλέον μέτρα διάλυσης συγκεκριμένων θεσμών. Δηλαδή, όταν αναφερόμαστε στη διάλυση των ειδικών αστυνομικών δυνάμεων και τον αποπλισμό της αστυνομίας, προωθούμε μια διαδικασία διάλυσης του συγκεκριμένου θεσμού καταπίεσης και όχι εκδημοκρατισμού του. Και προωθούμε ταυτόχρονα το δικαίωμα των μαζικών οργανώσεων της εργατικής τάξης στην οργάνωση της περιφρούρησης και αυτοάμυνας των αγώνων τους, δημιουργώντας ένα θεσμό δυαδικότητας.

Θα ήταν καταστροφή κάθε προσπάθεια να ξεχωρίσουμε τα αιτήματα που έχουν σαν στόχο την άμεση σωτηρία της εργατικής τάξης από την κοινωνική καταστροφή, από τα αιτήματα εκείνα που έχουν σαν στόχο τη σύγκρουση με τα θεμέλια του αστικού καθεστώτος, την καπιταλιστική ιδιοκτησία και την καπιταλιστική εξουσία. Το παράδειγμα της Γαλλίας του 1936 είναι σε αυτήν την περίπτωση διδακτικό. Το εργατικό κίνημα των καταλήψεων των εργοστάσιων επέβαλε με τον δικό του αγώνα -και όχι με τα νομοθετήματα της κυβέρνησης του λαϊκού μετώπου- το πρόγραμμα κοινωνικής σωτηρίας: αυξήσεις στους μισθούς, οκτάωρο, άδεια με αποδοχές, κοινωνική ασφάλιση. Αλλά δεν μπόρεσε να απαντήσει στο ερώτημα: πως θα υποχρεώσουμε την αστική τάξη να σεβαστεί τις συμφωνίες; Μέσα από το κοινοβούλιο και τη «δική της» κυβέρνηση -την κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου- η εργατική τάξη δεν μπόρεσε να το κάνει. Η αστική τάξη διατηρούσε την οικονομική εξουσία και τον έλεγχο του πραγματικού κράτους -του στρατού, της αστυνομίας, των δικαστών, των ανώτερων κρατικών υπαλλήλων. Χωρίς τον εργατικό έλεγχο, χωρίς τον αποπλισμό της αστυνομίας και την εισαγωγή της πολιτοφυλακής, χωρίς τον ελεύθερο συνδικαλισμό των στρατιωτών, χωρίς απαλλοτρίωση των μεγάλων επιχειρήσεων, των ΔΕΚΟ, των τραπεζών και όσων επιχειρήσεων κλείνουν ή απολύουν, δεν ήταν δυνατόν να ξεκινήσει καν η προσπάθεια για να ελεγχθεί η δύναμη της αστικής τάξης. Μέσα στην κρίση του μεσοπολέμου, οι καπιταλιστές δεν μπορούσαν να ανεχτούν μεταρρυθμίσεις. Μέχρι το 1938

όλες οι κατακτήσεις του κινήματος είχαν αναιρεθεί και η κυβέρνηση του Λαϊκού Μετώπου είχε ανατραπεί.

Γι' αυτό και δεν μπορούμε να τεμαχίσουμε το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα και να του αφαιρέσουμε τον αντικαπιταλισμό

Το πρόγραμμά μας θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε την εμπειρία της ΕΡΤ και της ΒΙΟΜΕ, που δείχνουν στην πράξη τι σημαίνει εργατικός έλεγχος και εργατική διαχείριση. Θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε την εμπειρία των πλατειών, που δείχνει μια νέα μορφή κοινωνικής οργάνωσης και γενικής συνέλευσης στη γειτονιά, σαν απάντηση στην τοπική αυτοδιοίκηση του παντοδύναμου δημάρχου. Το πρόγραμμα μας θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε τον αφοπλισμό της αστυνομίας και τη διάλυση των ΜΑΤ - ΜΕΑ - ΕΚΑΜ - ΔΙΑΣ - ΔΕΛΤΑ γιατί το απαιτεί η εξέγερση της νεολαίας το 2008. Το πρόγραμμα μας θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε τη διάλυση της Χρυσής Αυγής και την εμπειρία της αντιφασιστικής και αντιρατσιστικής πάλης. Το πρόγραμμά μας θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε το θεσμοθετημένο δικαίωμα των συνδικάτων και των μαζικών οργανώσεων του κινήματος να οργανώνουν την περιφρούρηση και την αυτοάμυνα των αγώνων τους. Θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε τη νομιμοποίηση όλων των μεταναστών και τα ανοιχτά σύνορα για όλους τους εργάτες. Το απαιτούν οι χιλιάδες νεκροί μετανάστες στα ματωμένα σύνορα του Έβρου και στα κρύα νερά του Αιγαίου. Το πρόγραμμα μας θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε το γενικευμένο εργατικό έλεγχο στην οικονομία και την κοινωνία, καθώς και την κρατικοποίηση χωρίς αποζημίωση των μεγάλων επιχειρήσεων, των ΔΕΚΟ, των τραπεζών και όσων επιχειρήσεων κλείνουν ή απολύουν. Το πρόγραμμα μας θα επιβάλλει οπωσδήποτε το κύριο βάρος της φορολογίας στους πλούσιους, θα επιβάλλει οπωσδήποτε αυξήσεις μισθών που θα υπερβαίνουν την αύξηση του πληθωρισμού και της παραγωγικότητας, θα επιβάλλει οπωσδήποτε δραστική μείωση των ωρών εργασίας και απαγόρευση των απολύσεων, θα ανοίξει τα κλειστά εργοστάσια κάτω από εργατική αυτοδιαχείριση, θα προχωρήσει σε μεγάλες δημόσιες επενδύσεις σε έργα άμεσης κοινωνικής ανάγκης και σε μαζικές προσλήψεις στις δημόσιες κοινωνικές υπηρεσίες, για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Η αυτοοργάνωση είναι στρατηγικό σκέλος ενός τέτοιου προγράμματος. Αυτό όμως προϋποθέτει μια νέα σύλληψη τη αυτοοργάνωσης, σε αντίθεση με τη ρεφορμιστική της ταύτιση με την απλή αλληλοβοήθεια, όσο αν και αυτή η τελευταία είναι απαραίτητη. Η αυτοοργάνωση ως οικοδόμηση των πολιτικών οργάνων της εργατικής τάξης είναι απαραίτητος όρος για την αναπόφευκτη συνολική αναμέτρηση δυνάμεων με το αστικό κράτος. Υπάρχουν τέτοιες πραγματικές εμπειρίες και από την ίδια την ταξική πάλη, αλλά και ειδικότερα από τη δράση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ (εργατικές λέσχες, αντιφασιστικές κινήσεις/συνελεύσεις).

Δεν είναι δυνατόν να εγκαταλείψουμε αυτό το κομμάτι του προγράμματος. Δεν είναι δυνατόν να μην υιοθετήσουμε τα μέτρα που μεταφέρουν πλούτο, εισόδημα, ιδιοκτησία και εξουσία από την αστική στην εργατική τάξη, λειτουργώντας ως αφετηρία του αγώνα για την κατάκτηση της εργατικής εξουσίας. Γιατί αν εγκαταλείψουμε αυτό το κομμάτι του προγράμματος, τότε, ακόμα και επιβληθούν τα μέτρα άμεσης κοινωνικής σωτηρίας, η αστική τάξη θα υπονομεύσει πολύ γρήγορα την εφαρμογή τους.

Το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα και το θέμα του νομίσματος

Ιδιαίτερα για το θέμα του νομίσματος πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι, στην περίπτωση της εξόδου από το ευρώ, το κρίσιμο ζήτημα είναι ταξικό: ποια πλευρά θα φορτωθεί τους οικονομικούς κραδασμούς που θα προκαλέσει μια τέτοια κίνηση. Θα τους φορτωθεί η πλευρά των μισθών ή των κερδών, η εργασία ή το κεφάλαιο;

Για το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα, η σύγκρουση με το ευρώ και την ΕΕ δεν μπορεί παρά να είναι κομμάτι ενός διεθνιστικού πολιτικού προσανατολισμού που στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών του εργαζόμενου λαού σε ρήξη με τη λογική του κέρδους και της ανταγωνιστικότητας. Στα πλαίσια αυτά το κόστος της εξόδου θα το φορτωθεί αποκλειστικά η πλευρά των κερδών, καθώς οι μισθοί θα αυξάνονται υπερκαλύπτοντας την αύξηση του πληθωρισμού και της παραγωγικότητας.

Για την εργατική τάξη η έξοδος από το ευρώ έχει νόημα -και είναι απαραίτητη- μόνο στα πλαίσια ενός προγράμματος που υλοποιεί τον εργατικό και κοινωνικό έλεγχο στην οικονομία και την κοινωνία, άρα και στη νομισματική πολιτική - στα πλαίσια δηλαδή ενός προγράμματος που προωθεί το δημοκρατικό σχεδιασμό της οικονομίας από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Και η έξοδος από την Ε.Ε. μπορεί να είναι, από τη σκοπιά των εργατικών συμφερόντων, μόνο το αποτέλεσμα της ρήξης με τον καπιταλισμό και συμβολή στη διάλυση του σημαντικότερου εργαλείου που διαθέτει η ευρωπαϊκή άρχουσα τάξη στην προσπάθειά της να πειθαρχήσει το προλεταριάτο.

Ένα πρόγραμμα κενσιανής διαχείρισης αντίθετα, μπορεί να εντάσσει την έξοδο από το ευρώ (και την ΕΕ αν χρειαστεί) στο πλαίσιο μιας εθνικής οικονομικής στρατηγικής που βρίσκεται σε διαδικασία ανταγωνιστικών υποτιμήσεων απέναντι σε άλλους καπιταλισμούς. Ένα τέτοιο πρόγραμμα εξακολουθεί να στοχεύει στη συμπίεση του εργατικού κόστους και στη μείωση των μισθών αντικαθιστώντας την άμεση περικοπή του ονομαστικού μισθού με την έμμεση περικοπή του μέσω του πληθωρισμού. Δηλαδή τη συνέχιση των πολιτικών λιτότητας με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού καπιταλισμού στην παγκόσμια αγορά.

Το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα και το θέμα της κυβέρνησης

Ξεκινώντας μια συζήτηση για το θέμα της κυβέρνησης θα πρέπει πρώτα από όλα να κάνουμε μια αναφορά στις τάσεις της αριστεράς όπως διαμορφώνονται σε διεθνές επίπεδο.

Στην αριστερά σε διεθνές επίπεδο αναπτύσσονται σήμερα δυο τάσεις:

A) Η μία ξεκινάει έχοντας στο αριστερό άκρο της την Κήρχνερ στην Αργεντινή, και στο δεξιό της άκρο το ΑΚΕΛ στην Κύπρο, και το ΡΤ στη Βραζιλία. Χαρακτηρίζεται από τη διαχείριση των υποθέσεων του κεφαλαίου στα πλαίσια των διεθνών ιμπεριαλιστικών οργανισμών και σε συνεργασία μαζί τους. Σε αυτό το ρεύμα που τείνει στην προσαρμογή στο σοσιαλφιλελευθερισμό (ειδικά το ΡΤ έχει ήδη κάνει αυτήν την προσαρμογή) ανήκει και το Κόμμα Ευρωπαϊκής Αριστεράς και φυσικά ο ΣΥΡΙΖΑ.

B) Η άλλη τάση υπάρχει για την ώρα μόνο στη Λατινική και τη Νότια Αμερική και έχει σαν κεντρικό εκφραστή τον τσαβισμό στη Βενεζουέλα και φυσικά τον Μοράλες στη Βολιβία, και τον Κορέα στο Ισημερινό. Χαρακτηρίζεται από το ότι βρίσκεται σε ρήξη με το πολυεθνικό κεφάλαιο, σε ρήξη με το διεθνή ιμπεριαλισμό και τους οργανισμούς του, ότι ενσωματώνει τις προσδοκίες μεγάλων λαϊκών κινημάτων. Αλλά διαχειρίζεται την οικονομία με βάση τα συμφέροντα του εθνικού κρατικού και ιδιωτικού κεφαλαίου και τις προτεραιότητες που θέτει η δική τους ανάγκη για συσσώρευση, όπως καθορίζεται από τον ανταγωνισμό στη διεθνή καπιταλιστική αγορά, ενώ οι προτεραιότητες που θέτουν οι λαϊκές ανάγκες, παραμένουν τελικά σε δεύτερη μοίρα. Η τάση αυτή αποτελεί τη σύγχρονη έκφραση της πολιτικής του Λαϊκού Μετώπου.

Πρόκειται για μια στρατηγική σταδιακής συσσώρευσης ριζοσπαστικών μεταρρυθμίσεων μέσα από τη διαχείριση του αστικού κράτους. Μεταρρυθμίσεων που, σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτής της στρατηγικής, προκαλούν την αντίδραση του κεφαλαίου και τελικά την κινητοποίηση του λαϊκού κινήματος για την υπεράσπισή τους. Το χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της στρατηγικής είναι ότι τον πρωταγωνιστικό ρόλο τον επιφυλάσσει για την κυβέρνηση που διαχειρίζεται το αστικό κράτος και τις διαπραγματεύσεις της με την κρατική γραφειοκρατία και τους μάνατζερ των επιχειρήσεων. Για το κίνημα επιφυλάσσει το δευτερεύοντα ρόλο του παράγοντα πίεσης προκειμένου να ξεπεραστούν οι αντιστάσεις της κρατικής γραφειοκρατίας. Έτσι, από το μεταβατικό πρόγραμμα αυτή η στρατηγική αποκόπτει τα αιτήματα που έχουν σαν στόχο την άμεση σωτηρία της εργατικής τάξης από την κοινωνική καταστροφή, από τα αιτήματα εκείνα που έχουν σαν στόχο τη σύγκρουση με τα θεμέλια του αστικού καθεστώτος, την καπιταλιστική ιδιοκτησία και την καπιταλιστική

εξουσία. Οι διαρκείς παλινδρομήσεις του καθεστώσ της μπολιβαριανής επανάστασης στη Βενεζουέλα, είναι χαρακτηριστικές για τα αδιέξοδα αυτής της στρατηγικής.

Η στάση μας απέναντι στα δύο ρεύματα είναι διαφορετική. Συγκρουόμαστε σκληρά με το πρώτο. Υπερασπιζόμαστε το δεύτερο απέναντι στις επιθέσεις του ιμπεριαλισμού και των καπιταλιστών, αλλά το αντιπολιτευόμαστε σκληρά στους δισταγμούς, τους συμβιβασμούς, τις προδοσίες του.

Σε κάθε περίπτωση όμως κανένα από τα δύο αυτά ρεύματα δεν αποτελεί την πρόταση την οποία πρέπει να οικοδομήσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ και προς την οποία πρέπει να τείνουν οι συμμαχίες της. Αυτό μας φέρνει σε αποφασιστική αντιπαράθεση με τα ρεύματα της αριστεράς που υποστηρίζουν την εκδοχή του σύγχρονου Λαϊκού Μετώπου, ξεκινώντας από την αριστερή πλατφόρμα του ΣΥΡΙΖΑ, το Σχέδιο Β και τους διαφωνούντες του ΚΚΕ, και φτάνοντας μέχρι και σε τάσεις στο εσωτερικό της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Εμείς λέμε ότι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ πρέπει να έχει μια διαφορετική στρατηγική πρόταση. Την πρόταση της διάλυσης του αστικού κράτους και της απαλλοτρίωσης της καπιταλιστικής ιδιοκτησίας. Αυτό δεν γίνεται με μεταρρυθμίσεις αλλά με επαναστατική διαδικασία. Και το εργαλείο για να πυροδοτήσουμε αυτήν τη διαδικασία είναι μια στρατηγική που περιλαμβάνει το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα, το ενιαίο μέτωπο, τη γενική πολιτική απεργία, την οικοδόμηση της αυτοοργάνωσης και των δομών της δυαδικής εξουσίας. Δομές εξωτερικές και ανταγωνιστικές προς το αστικό κράτος μέσα από τις οποίες η εργατική τάξη και ο εργαζόμενος λαός θα οικοδομήσουν την εργατική δημοκρατία διαλύοντας το αστικό κράτος.

Σε αυτά τα πλαίσια μπορούμε να πούμε ότι ο λόγος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει θεωρητικά την υποστήριξη μιας «κυβέρνησης της αριστεράς» είναι αυτή να τεθεί στην υπηρεσία του κινήματος και με τις όποιες «εσωτερικές ρήξεις» πραγματοποιήσει μέσα στους αστικούς μηχανισμούς, να υποβοηθήσει στην επικράτηση της αναδυόμενης (μέσα από την αυτοοργάνωση) εξουσίας των εργαζομένων. Να πρόκειται δηλαδή όχι απλά για αριστερή κυβέρνηση, αλλά για «εργατική κυβέρνηση», όργανο προώθησης της εξουσίας της εργατικής τάξης. Αντίθετα εάν το κίνημα των εργαζομένων μπει στην υπηρεσία μιας «κυβέρνησης της αριστεράς» προκειμένου να πραγματοποιήσει αυτή τις όποιες μελλοντικές «εσωτερικές ρήξεις» το κίνημα θα οδηγηθεί σε μια σειρά από αυτοπεριορισμούς και υποχωρήσεις και τελικά θα καταλήξει στην ήττα. Τα ιστορικά παραδείγματα που ήδη αναφέραμε τόσο από την Γαλλία όσο και από την Βενεζουέλα επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές.

Με βάση αυτήν την ανάλυση για το θέμα της κυβέρνησης, στον αγωνιστή και την αγωνίστρια του μαζικού κινήματος που μας θέτει το ζήτημα της κυβέρνησης, έχουμε πρώτα από όλα να απαντήσουμε, ότι για να διασφαλίσουν ότι ο Σαμαράς και ο Βενιζέλος θα φύγουν, πρέπει να ανατρέψουν την κυβέρνηση με το απεργιακό τους κίνημα. Μόνο έτσι είναι σίγουρο, ότι η κυβερνητική αλλαγή δεν θα είναι σχεδιασμένη από τα αστικά επιτελεία.

Αλλά αυτό από μόνο του δεν αρκεί. Πρέπει να τονίζουμε ότι χρειάζεται να καταστήσουν την επόμενη κυβέρνηση όμηρο του εργατικού κινήματος, να αναπτυχθούν οι δομές αυτοοργάνωσης, που θα επιτρέψουν στο εργατικό και λαϊκό κίνημα να ανατρέψει την αριστερή κυβέρνηση, όταν αυτή αργά ή γρήγορα θα επιχειρήσει να συμβιβαστεί με την άρχουσα τάξη. Να αναπτυχθούν δηλαδή αυτές οι δομές, που θα κάνουν δυνατή την ύπαρξη της εργατικής κυβέρνησης και την εφαρμογή του μεταβατικού προγράμματος, σταθερά και στο σύνολο του. Σε αυτήν τη διαδικασία η αντικαπιταλιστική αριστερά πρέπει να κρατά την θέση της αριστερής εργατικής αντιπολίτευσης, ακριβώς για να μπορεί να οργανώνει αυτό το κίνημα, που θα θέσει σε ομηρία την όποια αριστερή κυβέρνηση και θα μπορέσει να προχωρήσει στην επαναστατική ανατροπή.

Η ΟΚΔΕ Σπάρτακος και η ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Ως ΟΚΔΕ-Σπάρτακος θα συνεχίσουμε να τονίζουμε την ανάγκη να συνεχίσει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο δρόμο προς τη συγκρότηση της σύγχρονης επαναστατικής αριστεράς που έχει ανάγκη το εργατικό κίνημα. Θα συνεχίσουμε την προσπάθεια να εξελιχθεί η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο πολιτικό εργαλείο στο οποίο θα μπορεί να αναφέρεται ο κόσμος του κινήματος που εδώ και πολλά χρόνια έχει διαχωριστεί από τις πρακτικές του ρεφορμισμού, δεν εκπροσωπείται κινηματικά από αυτόν, και επιλέγει τα αιτήματα, τις μορφές πάλης, και τον τρόπο οργάνωσης των αγώνων, με κριτήριο τη ριζοσπαστικότητα, τις εργατικές ανάγκες, την αδιαφορία για τις αντοχές της καπιταλιστικής οικονομίας και τη σύγκρουση με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία.

Αυτή η αντικαπιταλιστική πρακτική μέσα στο κίνημα πρέπει να βρει την αντίστοιχη πολιτική της έκφραση. Δεν θα επιτρέψουμε να σπαταληθεί στο βωμό κανενός εναλλακτικού σχεδίου διαχείρισης του καπιταλισμού, που θα διαχωρίζει τις άμεσες ανάγκες της εργατικής τάξης από την αντικαπιταλιστική προοπτική, και θα τις υποτάσσει τελικά στις προτεραιότητες της συσσώρευσης και της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού καπιταλισμού.

Έχοντας περιγράψει ήδη την κρίσιμη φάση στην οποία βρίσκεται η ελληνική κοινωνία και το εργατικό κίνημα, έχοντας διαπιστώσει το μέγεθος των ταξικών συγκρούσεων που εγκυμονεί η περίοδος, καταλαβαίνουμε την άμεση αναγκαιότητα για ένα τέτοιο εργαλείο, για μια

τέτοια πολιτική έκφραση.

Σαν οργάνωση δεν έχουμε την άποψη ότι το εργατικό επαναστατικό κόμμα θα προκύψει μέσα από την αυτοδύναμη ανάπτυξη μιας μόνο οργάνωσης. Κατανοούμε ότι στη διαδικασία της οικοδόμησης του μαζικού εργατικού επαναστατικού κόμματος, θα πρέπει να μπολιάσουμε με τις ιδέες του επαναστατικού μαρξισμού και άλλα σημαντικά ρεύματα που αναδεικνύονται μέσα από την εξέλιξη του εργατικού κινήματος και των κοινωνικών κινήματων.

Η εμπειρία από την πολιτική αντιπαράθεση για το θέμα της συμπόρευσης και ο σημαντικός ρόλος της οργάνωσης μας σε αυτήν, μας δείχνει ταυτόχρονα ότι χωρίς ισχυρή ΟΚΔΕ Σπάρτακος, οι ιδέες του επαναστατικού μαρξισμού δεν θα μπορέσουν να καθορίσουν την έκβαση του εγχειρήματος της συγκρότησης του πόλου της αντικαπιταλιστικής και επαναστατικής αριστεράς.

Η ανάπτυξη της οργάνωσης μας λοιπόν είναι αναγκαίος στόχος στην πορεία για την αντικαπιταλιστική ανασύνθεση και τη συγκρότηση μαζικού εργατικού επαναστατικού κόμματος.

Τροποποίηση 1

(προτεινόμενη από Μάνο Σκούφογλου)

Στο κεφάλαιο “Δυνάμεις και όρια της Αριστεράς”, σελ.10

Η παράγραφος:

Όμως σε κάθε περίπτωση, η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές, αλλά και σε αρκετούς δήμους του Λεκανοπεδίου, έχει μεγάλη συμβολική σημασία, κυρίως επειδή αποθαρρύνει την αστική τάξη και εντείνει την κρίση της πολιτικής της ηγεμονίας. Οι τακτικές και σε καλό κλίμα συναντήσεις του ΣΥΡΙΖΑ με το ΣΕΒ, οι δηλώσεις της Δούρου για τα ΕΣΠΑ, η συμφωνία με το Μελισσανίδη για το γήπεδο της ΑΕΚ, παρότι δείχνουν ότι υπό προϋποθέσεις μια μερίδα της αστικής τάξης θα εμπιστευόταν το ΣΥΡΙΖΑ, δεν είναι επαρκή εχέγγυα για το κεφάλαιο. Σε αντίθεση με το ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του 1980, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι σε θέση να ελέγξει πολιτικά και οργανωτικά τα συνδικάτα, και δεν έχει οργανικούς δεσμούς με τους μάνατζερ και την κρατική γραφειοκρατία. Αυτό τον κάνει λιγότερο ελκυστικό ως πιθανό εργαλείο ταξικού ελέγχου στα χέρια της αστικής τάξης. Και φυσικά, η αστική τάξη δεν έχει κανένα λόγο να τον αποδεχτεί όσο η κινηματική πίεση παραμένει μικρή. Το κεφάλαιο, επομένως,

πολέμησε την πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ, και ακόμα δυσανεστήθηκε από τη συρρίκνωση της εκλογικής δύναμης της κυβέρνησης.

Αντικαθίσταται ως εξής:

Η νίκη του ΣΥΡΙΖΑ στις ευρωεκλογές, αλλά και σε αρκετούς δήμους του Λεκανοπεδίου, είχε μεγάλη συμβολική σημασία, κυρίως επειδή ενέτεινε την κρίση πολιτικής ηγεμονίας της αστικής τάξης. Οι τακτικές και σε καλό κλίμα συναντήσεις του ΣΥΡΙΖΑ με το ΣΕΒ, οι δηλώσεις της Δούρου για τα ΕΣΠΑ, η συμφωνία με το Μελισσανίδη για το γήπεδο της ΑΕΚ, δεν ήταν ακόμα επαρκή εχέγγυα για το κεφάλαιο. Επιπλέον, σε αντίθεση με το ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του 1980, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι σε θέση να ελέγξει πολιτικά και οργανωτικά τα συνδικάτα, και δεν έχει παρά περιστασιακούς δεσμούς με τους μάνατζερ και την κρατική γραφειοκρατία (κάτι που φυσικά αλλάζει σταδιακά, μετά την εκλογή των Συριζαίων Δημάρχων και Περιφερειάρχων). Αυτό τον έκανε λιγότερο ελκυστικό ως πιθανό εργαλείο ταξικού ελέγχου στα χέρια της αστικής τάξης. Και, φυσικά, η αστική τάξη δεν έχει κανένα λόγο να αποδεχτεί συμβιβασμούς όσο η κινηματική πίεση παραμένει μικρή. Το κεφάλαιο, επομένως, πολέμησε την πρωτιά του ΣΥΡΙΖΑ και δυσανεστήθηκε από τη συρρίκνωση της εκλογικής δύναμης της κυβέρνησης.

Προσφάτως, όμως, ο πολιτικό πραγματισμός της αστικής τάξης αλλάζει τα δεδομένα. Όλα δείχνουν πως ένα τμήμα της είναι πλέον διατεθειμένο να δει σοβαρά μια μελλοντική κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις μαζί του. Η παρουσία του Τσίπρα και του επιτελείου του στο Κόμο, η επίσκεψη στο Βατικανό, οι επαφές με τον Ντράγκι και τον Άσμουσεν, είναι σαφείς ενδείξεις. Η αστική τάξη της Ελλάδας, αλλά και της Ευρώπης, πρέπει να σκεφτούν την επόμενη μέρα μετά τη χρεοκοπία της τωρινής κυβέρνησης, που υπήρξε σαφώς η πρώτη τους επιλογή, αλλά δεν έχει και πολύ μέλλον, παρότι θα τη στηρίξουν μέχρι τέλους. Η εφεδρεία της Χρυσής Αυγής έχει μάλλον αποδειχτεί αναξιόπιστη, τουλάχιστον αυτή τη φορά. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει εκλογική δυναμική και σχετικά λίγες λαϊκές δεσμεύσεις. Ζυγίζουν, επομένως, ένα ποντάρισμα σε αυτόν.

Τροποποίηση 2

(προτεινόμενη από Βέρα Ρόρου)

Στο κεφάλαιο “Η προσπάθεια υλοποίησης της απόφασης και τα αποτελέσματά της”, σελ. 16

Η παράγραφος:

Τελικά η προσπάθεια πολιτικής και προγραμματικής σύγκλησης με το Σχέδιο Β κατέληξε σε πολιτικό ναυάγιο, αφού η συντριπτική πλειοψηφία των ίδιων των μελών της ANΤΑΡΣΥΑ (ανεξάρτητα από οργανώσεις) αν και βλέπουν θετικά την υπόθεση της συμπόρευσης, δεν ήταν διατεθειμένα να αποδεχτούν τη μετατροπή της φυσιογνωμίας της ANΤΑΡΣΥΑ από αντικαπιταλιστική – ανατρεπτική, σε διαχειριστική – κεϋνσιανή, όπως απαιτούσαν οι ηγεσίες των οργανώσεων που ζητούσαν συμπόρευση με τον Αλαβάνο πάση θυσία.

Αντικαθίσταται ως εξής:

Παρόλο που η προσπάθεια για πολιτική σύγκλιση με τον Αλαβάνο βρήκε αρχικά θετική ανταπόκριση στη βάση των μελών της ANΤΑΡΣΥΑ, οι διαπραγματεύσεις για προγραμματική σύγκλιση αποτιμήθηκαν αρνητικά από την πλειοψηφία των μελών (ανένταχτων ή οργανωμένων), τα οποία αρνούνται την επί της ουσίας άνευ όρων σύγκλιση και την μετάλλαξη του μορφώματος από «αντικαπιταλιστικό-ανατρεπτικό-αντισυστημικό» σε «διαχειριστικό-κεϋνσιανό», όπως ζητούσαν οι ηγεσίες των οργανώσεων που ήταν υπέρ της συμπόρευσης. Αυτό δείχνει ότι η πλειοψηφία των μελών της ANΤΑΡΣΥΑ, ακόμα και ένα μέρος εκείνων που λανθασμένα έβλεπαν μια υποτιθέμενη «αναγκαιότητα» συμπόρευσης με τον Αλαβάνο, έχει τα αντανakλαστικά να υπερασπιστεί τον αντικαπιταλιστικό χαρακτήρα του μορφώματος, ακόμα κι αν οι παραδόσεις και η οργανωτική τους κουλτούρα δεν τους επέτρεψαν να εξεγερθούν ανοιχτά ενάντια στις ηγεσίες τους. Σε κάθε περίπτωση, η προσπάθεια πολιτικής και προγραμματικής σύγκλησης με το Σχέδιο Β' κατέληξε σε πολιτικό ναυάγιο.

Προσθήκη

(προτεινόμενη από Μάνο Σκούφογλου)

Στο κεφάλαιο “Το αντικαπιταλιστικό μεταβατικό πρόγραμμα και το θέμα της κυβέρνησης”, σελ.20

Προς το τέλος, μετά την παράγραφο:

Σε αυτά τα πλαίσια μπορούμε να πούμε ότι ο λόγος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει θεωρητικά την υποστήριξη μιας «κυβέρνησης της αριστεράς» είναι αυτή να τεθεί στην υπηρεσία του κινήματος και με τις όποιες «εσωτερικές ρήξεις» πραγματοποιήσει μέσα στους αστικούς μηχανισμούς, να υποβοηθήσει στην επικράτηση της αναδυόμενης (μέσα από την αυτοοργάνωση) εξουσίας των εργαζομένων. Να πρόκειται δηλαδή όχι απλά για αριστερή κυβέρνηση, αλλά για «εργατική κυβέρνηση», όργανο προώθησης της εξουσίας της

εργατικής τάξης. Αντίθετα εάν το κίνημα των εργαζομένων μπει στην υπηρεσία μιας «κυβέρνησης της αριστεράς» προκειμένου να πραγματοποιήσει αυτή τις όποιες μελλοντικές «εσωτερικές ρήξεις» το κίνημα θα οδηγηθεί σε μια σειρά από αυτοπεριορισμούς και υποχωρήσεις και τελικά θα καταλήξει στην ήττα. Τα ιστορικά παραδείγματα που ήδη αναφέραμε τόσο από την Γαλλία όσο και από την Βενεζουέλα επιβεβαιώνουν του λόγου το αληθές.

Προστίθεται:

Στη συγκεκριμένη κατάσταση, εν αναμονή μιας πιθανής κυβέρνησης με κέντρο το ΣΥΡΙΖΑ, χρειάζεται να απαντηθούν δύο ερωτήματα από τη σκοπιά της επαναστατικής στρατηγικής: ποιος θα είναι ο χαρακτήρας μιας τέτοιας κυβέρνησης και ποια θα πρέπει να είναι η στάση της αντικαπιταλιστικής αριστεράς απέναντι σε αυτή.

Εκτίμησή μας είναι ότι μια κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ή, πολύ περισσότερο, μια κυβέρνηση συνεργασίας του ΣΥΡΙΖΑ με αστικά κόμματα (πχ Ανεξάρτητοι Έλληνες), δεν μπορεί να είναι «εργατική κυβέρνηση», δηλαδή κυβέρνηση που θα προωθεί τα συμφέροντα των εργαζομένων και θα λογοδοτεί σε αυτά. Θα επιχειρήσει να συμβιβάσει ξένα μεταξύ τους ταξικά συμφέροντα, χωρίς να θίγει τελικά την καπιταλιστική κυριαρχία – με αυτή την έννοια δεν μπορεί παρά να είναι κυβέρνηση αστική, παρότι ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι ακόμα αστικό κόμμα. Δεν έχει νόημα οι αντικαπιταλιστές να καλούν την παν-αριστερά (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ) να ενωθεί κάτω από ένα μεταβατικό πρόγραμμα για να σχηματίσει κυβέρνηση, όπως περίπου υποστηρίζουν η Αριστερή Πλατφόρμα του ΣΥΡΙΖΑ και οι διεθνιστικές οργανώσεις σε αυτή, αλλά και η «Πρωτοβουλία των 1000». Οι μαρξιστές οφείλουν πρώτα από όλα μια εκτίμηση για το αν είναι ποτέ δυνατό, κάτω από τις συνθήκες της ταξικής πάλης σήμερα, τα ρεφορμιστικά κόμματα, και ιδιαίτερα ο ΣΥΡΙΖΑ, με τις δυνάμεις που δρουν εντός του, να υιοθετήσουν ένα μη ρεφορμιστικό πρόγραμμα. Πρέπει να πούμε με ειλικρίνεια ότι μια «εργατική κυβέρνηση», όσο η κυριαρχία του ΣΥΡΙΖΑ και του ΚΚΕ στην αριστερά παραμένει, δεν είναι δυνατή.

Με αυτά τα δεδομένα, η αντικαπιταλιστική και επαναστατική αριστερά δεν μπορεί να παράσχει ούτε άκριτη, ούτε κριτική υποστήριξη στο κυβερνητικό σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ. Μια τακτική υπό όρους ψήφου ανοχής στην περίπτωση που είχαμε βουλευτές είναι άλλο ζήτημα, τακτικό και εξάλλου θεωρητικό. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι δεν παίρνουμε την πολιτική ευθύνη για καμία τέτοια κυβέρνηση, και δεν της παραχωρούμε περίοδο χάριτος σε περίπτωση που εκλεγεί, αλλά την πιέζουμε κινηματικά από την πρώτη στιγμή.

Είναι, επομένως, λάθος όχι μόνο η συμμετοχή, αλλά και η κριτική ψήφος στο ΣΥΡΙΖΑ στις εθνικές εκλογές. Η συμμετοχή, ανεξαρτήτως προθέσεων, συνιστά πολιτική ουράς στη σοσιαλδημοκρατικοποιημένη ηγεσία της Κουμουνδούρου. Η κριτική ψήφος είναι είτε μια ηττοπαθής επιλογή στηριγμένη στη λογική του «μικρότερου κακού», είτε μια τακτική βασισμένη σε εντελώς θεωρητικά σενάρια για τις αντικειμενικές εξελίξεις τις οποίες μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ θα επέφερε. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, αυτό που παραβλέπεται είναι ότι καμία αντικειμενική εξέλιξη δεν μπορεί να φέρει την επαναστατική διαδικασία, αν ο υποκειμενικός παράγοντας, ένας πολιτικά και οργανωτικά ανεξάρτητος επαναστατικός/αντικαπιταλιστικός πόλος, απουσιάζει.

Προφανώς αυτή η κριτική δεν αφορά τους αγωνιστές και τις αγωνίστριες της βάσης, για τους οποίους/ες η επιλογή του ΣΥΡΙΖΑ, ελλείψει αξιόπιστων άμεσων εναλλακτικών, μπορεί να γίνει κατανοητή και πρέπει να ληφθεί υπόψη. Αφορά, όμως, τις πρωτοπορίες και τις οργανώσεις εκείνες που συνειδητά επιλέγουν μια τακτική δορυφοριοποίησης γύρω από το ΣΥΡΙΖΑ.

Στην τελευταία παράγραφο του κεφαλαίου, η φράση:

... όταν αυτή αργά ή γρήγορα επιχειρήσει να συμβιβαστεί με την άρχουσα τάξη.

Αντικαθίσταται ως εξής:

...όταν αυτή αργά ή γρήγορα επιχειρήσει να εφαρμόσει την ατζέντα της αστικής τάξης ή μερίδων της.